

מראה מקומות לעיון בדף היומי

לע"ג חידר צבי כהן רמדכי ורשותו מרת רחל לאה בת הר"ר אברהם אליעזר ז"ל

מסכת מנהhot דף צח – דף קד

בס"ד, יג סיון התשע"א.

(ח) גמ', והא בעין נתת על. פירש רשי"י בד"ה והא בעין, דכי יהיב על השביעית איך חיציה. והקשה המרחתשת (ח"א סימן יא ענף ד), הא קיימתلن דמיין בימיינו איןנו חוץין. ומשום הכי ביאר, דעתיך קושית הגמי', דכיון דכתיב "ונתת על העמickerת לבונה זהה", לבוארה כוונת התורה שהלבונה תהיה נתונה בדוקא על הלחם להיות באגד המקשר את הלחם עם השולחן, וכל שהוטסף לה עוד חלה, hei כמוסיף חות תשיעי בבקש דציצית, וכמוסיף מין חמישי באגד דלולב, דגרע. ומשנין, ד"על" לאו דוקא על הלחם ממש וליבא בה משום אגד, ולא אמרין כל המוסף גועע במה שהוטסף לה חלה שבעית. והנתיבות הקודש ביאר, דהאי חיציה דאמרין הכא, לאו מדיני חיציה, אלא דכיון דכתיב "ונתת על", סברין כוונת התורה להקפיד שיהיה דוקא על, וכי היכי אמרין בזוחרים (יט). גבי נימא דוחיצעת בגדי הבונה, אף דמדיני חיציה hei מיעוט שאינו מקפיד עליו, מכל מקום הקפידה תורה שיהיה דוקא על בשרו.

(ט) גמ', שם. העיר העולה שלמה, הא שפיר אפשר להניח את הבזיכין על החללה השישית תחת החללה השבעית, ושפיריו הוי על המערכת, דהא רבינו סבירא לה דראין את העליונה כאילו אינה. ותירץ, דעת ברוח ארيري דמשקע החלה השבעית בתחום השישית, כי היכי דתהיי בתחום אויר השולחן המקדש, וכודחווכיו התוס' בד"ה רואין, דאי לאו הכא, אמראי פליגי רבנן עליה דרבינו, הא כיון דaina באוויר שולחן, אמראי תגרע. וכיון דמשקע לה בתחום, אי אפשר שיתן שם אף את הבזיכין.

(י) גמ', רבוי לטעימה דאמר על בסמור. כתוב השפט אמרת, דלא כוארה נראה דהאי על בסמור דאמרין הכא, הינו בשיטת אבא שאול לעיל (צ"ו), דהבזיכין מונחים על השולחן בין המערכות. אמרם, מדברי התוס' בד"ה רואין, דהקו דאין השולחן מקדש יותר מ"ב טפחים, נראה דסבירו דהאי על בסמור דאמרין הכא, הינו דסגי אף במונח על החללה השבעית כיון דסוף סוף סמור לחלה דחויבה.

(יא) Tos' ד"ה רואין, בתו"ד, ונמצא בויכין למללה מ"ב. הקשה הצאן קדרשים, ולמما הינו מאי דקשיא לאג', דכיון דבעין בויכין על הלחם, והשולחן הוא המקדש לבויכין, וכדכתבו התוס' לעיל (צ"ו). ד"ה והaicא, הכא דהניחם על החללה השבעית הוא למללה מאיר שולחן, וכותב העולה שלמה, דיש להגיה בדברי התוס' "ונמצוא החללה למללה וכ"ר", וכוונתם להקשوت ארבען דפליגי עליה דרבינו, אמראי פליגי הא כיון דהחללה השבעית למללה מאיר השולחן, אינה מתקדשת עמו ואינה פוטסת.

דף צח ע"ב

(יב) Tos' ד"ה רוחקין ובולטין, בתו"ד, היאך היו מגיעים עד הפרוכת הא לא היה אורכן עשר וכו'. וחרדר'ק (דברי הימים ב, יא) כתוב, דהרהיקו את הארון מכוחת המערב. וכן הביאו התוס' וו"ט (בבא בתרא פ"ב מ"ט), דהכרחו של הריצב"א מהאי קושיא שהקשו התוס' בסוגין. אמרם הרמב"ם (פ"ד מבית

דף צח ע"א) וגמ', ולמה אמרו אחת גודלה ואחת קטנה כדי שייהיו האומנים וכו'. מרשי"י ד"ה כדי שייהיו אומני מובהר, דברי הגמי' אלו על המידה יתרה על של משה, ומשום מעילה עבדו הכהן. והעיר המשנה אחרונה (כלים פ"ז מ"ט), דאי מהאי טעמא, אמראי דוקא בבית שני [שעששו המידה היתירה] חשו לה, ולא בבית ראשון. וכותב, דמלבדו הרמב"ם (פ"ח מעילה ה"ה) שכתב, דכשפסוקין עם האומנים פוטקין להם באמה בת עשרים עצבע, מבואר דפירוש, שהם מה שבנו מושחין באמה בת עשרים וארבע עצבע. מבואר דפירוש, דלמה אמרו לא קאי על המידה היתירה על של משה שהיתה בשושן הbirah, אלא על המידה היתירה בת חמישה טפחים והמידה בת ששה טפחים שהיו מושחין. אמרם לדבריו אכתי תיקשי אמראי הוצרכו לתקן מידה יתרה על של משה].

(ב) Tos' ד"ה שלא יבואו לידי מעילה, לאו דוקא דהקדש שוהמנה שחייב על שוה פרוטה מחולל. יש לעין, דלא כוארה כדי לחול בכהאי גונן בעין וainehו לא מכווני אלא לחול בשווין. אמרם יש לומר, דלך כונו התוס' במא שסימנו "אללא היו רוצין ליהנות משלה הקודש", דכיון דלא רצוי ליהנות משלה הקודש, לא היו מתחכום לחול שוהמנה על שוה פרוטה, ומשום הכא קיבלו במדה הקטנה והחזרו במדה הגדולה כי היכי דלא לימעלן].

(ג) גמ', תנן התם שער המזוחה עליו שwon הbirah. כתוב רשי"י בד"ה בשושן הbirah, דהינו השער המזרחי של העורקה. והעיר הרש"ש (פסחים פו), דבטנטניתן דמדות (פ"א מ"ג) מבואר להדייא דהאי שער המזוחה, בשער הר הבית היה. אמרם עין בטירוש הר"ש למדות (לד). דהינו שער חומת עיר נשים המקפת כל החר לבנים מן החיל.

(ד) גמ', חד אמר כדי שירדו מהיבין באו. פירש רשי"י בד"ה כדי שירדו, דיתנו הוראה למלאכות. והר"ח בפסחים (פו). ביאר, DIDUO שבעוונותיהם גלו ועתה עלו מן הגלות, וכל זמן שרואין את זו הוצרה נוכרים בגלות ומספרים לבניהם.

(ה) גמ', וחדר אמר כדי שתהא אימת מלכות עליהם. כתוב הרמב"ם בפירוש המשנה (המיד פ"א מ"ג), דציווה אוטם המלך לציר צורת שושן במקדש, כדי שיוכרו ימי ישיבותם בה, ויתיראו ממנה ולא ימרדו. וכן פירש רבינו עובריה מברטנורא (מידות פ"א).

(ו) גמ', הא עד שלא יאמרו ג' מקרים הללו לא לממדנו. הקשה החק נתן, אכתי תיקשי דבשיטים עשרה חלות שיש המערבות סגי. ותירץ, דהוי אמריא דקפיד קרא אמרקה אחת שתהיה של שש, אבל אכתי אייכא למימר דיכול לעשות עוד שתית מערבות של שלוש שלש.

(ז) גמ', רבוי אומר רואים את העליונה באילו אינה. כתוב הוכח תורה, דלא כוארה פשוט דבר על בל תוסיפ. [אמנם אין סיבה לפסול, וכדכתבו התוס' לעיל (מ). ד"ה התבכלת]. אמרם המרחתשת (ח"א סימן יא ענף ד) כתוב, דמלנסקנא דסוגין, אף משום בל תוסיפ לאכא, דאי אייכא הכא משום בל תוסיפ, אמרין "כל המוסף גורע", ועין באות הباء.

دلישנא דבריותא משמע דקאי על כותל הצפוני. [ואולי יש לומר, אכן לרש"י Mai Amarin ביוםא (לג), דהשולחן משורט מן הכותל שתי אמות, היינו מכותל הצפוני, ומאי דכתב דיש להרחק מכותל מערבי שתי אמות ומחצה, היינו בשביל מסלקי הלוחם נגד מסדרי הלוחם (ח.ו)]. והוסיפה, דמボואר דתוט', לא סביר בטעםיה דרש"י בד"ה אלא, דהא דבעינן שתי אמות ומחצה היינו להילך הכהנים, דלמאן דאמר צפון ודרום, הא לא משכחת הא' טעונה בכותל צפוני.

(ב) בא"ר, اي אפשר לישב אותה ביריאתא אלא כמאן דאמר מורה ומערב. ביאר החק נתן, דהכא اي אפשר לבאר כדבריו בריש דבריהם דהמובה היה בין השולחן דמשה למנורה דמשה, משום דהאי סוגיא דשלקים סבירה דמובה הזהב היה מונה חצי הבית ולפנים, ועל ברחרך ד'בין השולחן למובח' קאי על שולחנות דשלמה והם היו עמודים מחצי הבית ולפנים. ואילו נימא דעתן ודורות היו מונחים, הא לא היה יכול להלך ביןיהם.

דף צט ע"א

(א) גמי, כמה משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה. הקשה הטהרת הקודש, אםאי בעין להריחיקו מן הכותל, הא שיפור יכול להלך ברוחות שתי אמות ומחצה שיש בין שתיהן השורות.

(ב) [רש"י] ר"ה אלא למאן דאמר מורה ומערב, מכדי שורה הצפונית כמו מרוחקת מכותל צפוני שתי אמות ומחצה שיחיו הכהנים הנושאים שני סדרין וכו'. לכאורה היינו דוקא אלבאה דרבנן אלעוזר בן שמוע להלן, דסבירא ליה דעת כלון היו מסדרין. אבל למאן דאמר דלא היו מסדרין על כלון, אמאי צריך להרחקים שתי אמות ומחצה מכותל צפוני. עיין רבינו גרשום שבchap. דבעינן שתי אמות ומחצה כדי שיוכל לדרכו באיזה שולחן שיריצה. אמן לרש"י אכתת תיקשי, דהא כתב בד"ה על כלון, אך לרבי אלעוזר בן שמוע פעמים שהיו מסדרין בו ופעמים בו, ומשמע דלמאן דפלייג, לעולם מסדרין רק על של משה. (ח.ו.)]

(ג) גמי, בתלמידי היושב לפני רבו. פירוש רש"י בד"ה כתלמידי, דהתלמיד יושב נמוך מן הרוב, ובית המקדש היה משופע וצד מערב מגביה יותר. והעיר הרש"ש, דמהיכי תיתני לומר דRICTה היכיל לא היה זה שווה, ואדרבה הרבה להוכיח דRICTה היכיל היה זה שווה, וכן מבואר להריא ברכמי'ם (פ"ז מבית הבחира הל"ד). ומשום הכלבי ביאר, דכיוון דקורוב טפי לבית קדשי הקדשים, קרי ליה למעלה. וכן כתוב השפטאמת.

(ד) גמי, רבנן אלעוזר בן שמוע אומר על כלון היו מסדרין. פירוש רש"י בד"ה על כלון, דפעמים בו ופעמים בו. וביאר הקרן אורה, לדטרור על כלון, ועודאי עבר א"ב תוספות, דהא חד לחם הפנים וחדר מנורה אמר רחמנא. והחק נתן הביא מדרש תרשא (עין אוצר המדרשים (אייזנשטיין) עמוד 467). [וכן הוא בילוקוט שמעוני (מלכים א רמז קפה)], דעת כלון היו מסדרין.

(ה) גמי, ובכללן היו מדריקים שנאמר את המנורות ונורתייהם לבערם במשפט. כתוב החק נתן, דתנא קמא דאמר דלא היו מדריקים אלא על של משה, סבר דהאי יונורתייהם לבער" קאי ריק אונורות דמנורה דמשה, ולא על "המנורות".

(ו) גמי, ומלאן דמעלון. כתוב הקרן אורה, דלא כארה נראת דחויבה להעלות, دائית נימא דרישות בעמא היא, קרא למה לי. אמן הטורי אבן (מגילה כו). כתוב, דעת כרחק האי מעלה לאו חובה הוא, دائית חובה הוא, למה לי קרא אין מוריידין, השתה חיבים להעלות, אין מוריידין מבייע.

(ז) גמי, ומלאן דמעלון אמר רב אחא בר יעקב דאמר קרא את מהחותות וכו'. וברש"י במגילה (כו). ד"ה אבל מכרו הביא מהתוספתא, דמעלון בקורס ילפינן מרכבתיב "ויקם משה את המשכן" דבעצלאל עשו משה הקימו, ואין מוריידין ילפינן מרכבתיב "את מהחותות וגוי כי הקריבום לפני ה' ויקדרשו" דכיוון דקידשו קדרשו. וכתיב הפני יהושע (שם), דתראי דיני נאמרו בהא דמעלון בקורס ואין מוריידין, הדין האחד הוא היכא דהעלילו והפיקות הוא בגוף הקדשוה עצמה, דבאה מסברא אמרין דיש להעלותנו, ועיקר מאי דבעינן קרא הוא

הבחירה ה"א) כתוב, דהארון היה במערב בית קדשי הקדשים. וכן כתוב הרשב"ס בביבא בתראה (צט). ד"ה ארון שעשה משה.

(ז) גמי, תרי גברי באמתא ומפלגא לא מסתagi להו. העיר השפת אמת, מנגן שנושאי הארון היו עומדים בין הבדים, לדמא היו עומדים מחוץ לבדים. וכותב, דשמא היה ידוע להם דהדורך לשאת בפנים.

(ז) גמי, תננו רבנן עשרה שולחנות עשה שלמה המלך. כתוב רבינו בחיה (שם) דיליכא למימר דשלמה הוסיף מדעתו עשרה שולחנות ועשרה מנורות, אלא דהיה קבלה בידם דאמיר הקדוש ברוך הוא למשה, דכשיבנו מקדש, יעשה עשרה שולחנות ועשירה מנורות.

(טו) גמי, אתה בילוקוט שמעוני (מלכים א רמז קפה), דמשה שהיה במדבר שלא היה צריכים שם לזרעים, עשה רק שולחן אחד. אבל בזמן שלמה שהיה זוקקים לזרעים, עשה עשרה שולחנות, והעמידן חמשה בצד ימין שהוא כנגד דרום, משום דעתלי ברכה באים מדרום, וחמשה מצפון כדי לדוחות את הרעות הבאות מצד צפון.

(טו) גמי, תננו רבנן מורה ומערב היו מונחים דרכי רבי וכו'. כן פסק הרמב"ם (פ"ג מבית הבחירה הי"ב). והקשה הלחם משנה (פ"ג מתמידין ומופסין ה"ד). מהא אמרין בגמ' דעתמא דרבנן דיליך לה מנורה, ולענין מנורה פסק הרמב"ם (פ"ג מבית הבחירה הי"ב) דמצפונו לדרום הייתה עומדת, וכרבנן אלעוזר ברבי שמעון. וכתיב הנודע ביהודה (או"ח תנינא קכב), דמאי דתלין לרבי במנורה, היינו אי נימא דלא היו מסדרין הלוחם אלא על של משה, אבל אי נימא דהיו מסדרין על כלון, לא משכחת לה שיעמדו בין צפון לדרום.

ועין בזובח תורה דפקק על דבריו.

(ז) ר"ש י"ד ה"ה מרכתייב בנר מערבי, בסותה"ד, והחיצון של צד מערבי קרי ליה נר מערבי. והתוס' ד"ה מודכתיב כתבו, דלון השני המזרחי קרי נר מערבי. והעיר הצאן קדשים, דכון פירש ר"ש י"ב שבת (כב): ד"ה נר מערבי. והוא דקראיין לזר השני נר מערבי, פירש ר"ש י"ב (שם) ד"ה ובה, דכין דאין מעבירין על המצאות, מן הרואי דידליק מיד בnar החיצון שפוגע בו תחילת, אבל מכיוון דאמורה תורה דבעינן להתחילה בnar דלפנוי ה', אמרין דהינו הנר השני, דבזה כבר מקיים לפניו ה', ולא יעבור על שאר הנורות להדליך את הנר העומד בקצתה המערב.

(ז) גמי, שהיו מצדדים פניהם בלאי נר אמר. כתוב ר"ש י"ב בד"ה מצדך, דפי הפתילה האמצעית כלפי מערב, ושאר הפתילות מצודדות פניהם כלפי האמצעי. אמן בחידושים מrown ר"ז הלוי על התורה (ריש פרשת בהעלותך) כתוב, דמדברי הרמב"ם (פ"ג מבית הבחירה ה"ח) שכטב, דשותה הקנים היוצאים מן המנורה כולם פניהם כלפי הנר האמצעי. משמע דהוא דין באופן מעשה המנורה שייהיו פניהם מצודדים לנר האמצעי, ולא רק דין באופן הנחת הפתילות בnarאה מדרבי ר"ש. אמן כתוב, דיליכא למימר דהוא מדין צורת המנורה, دائית הכלבי ציווי זה בהדלקת הנורות הנאמר לאחנן. אלא וודאי לדמון ההדלקה היא, אלא דבר הרמב"ם דבצדדים הפתילות לא מהני מידי, ועל כרחך בעין דהנורות עצמן יהיו מצודדות.

(יט) גמי, בשלמא למאן דאמר מורה ומערב היו עומדים וכו'. הקשה הטהרת הקודש, מיי קשיא לה, דלמא סבר הא תנא רבבי יהודה לעיל (צט). דאמות בנין של ר' היין, ושל כלים ה', ושפיר איבא רוח של עשרים טפחים. וכותב, דהא מסקין בינוי בימי' (נא): דאף רבינו מאיר סבירא לה דען צפון ודרום היו עומדים, ואף אי נימא דרבנן אלעוזר ברבי שמעון סבר רבבי יהודה, دائית תקשי ארבי מאיר.

(ב) ר"ש י"ד ה"ה ולמאן דאמר נמי מורה ומערב, אישתכח דיתיב הך שלחן כלו בעשרים אמות חיצוניות. כתוב המלאכת יו"ט, דצעריך להגיה "אישתכח דיתיב ח' שולחן". [ראילו שולחן של משה באמצעו הוי יתיב].

(כ) Tos' ד"ה תרי, בתוה"ד (הנמשך לצט). ואשולחן דמשה קאי. כתוב העולה שלמה, דתוה' לא רצוי לפרש ברש"י (צט). בסוף ד"ה אלא למאן דאמר, دائית דאמרין משוך שתי אמות ומחצה, מכותל מערבי קאמור, משום

באייר, דמדכתייב "ושמתם בארון" יլפינן לה, דאיילו היה בשירותן חטא, לא היה אומר לו הקדוש ברוך הוא ליתנתם בארון, דהא אין קטיגור במקומות סניגור.

טו גמ', אין מבזין אותו בפרהסיא. כתוב מהרש"א (חידושי אגדות), דהינו לאין מנדים אותו. וככדרמןין במועד קטן (יז.).

טו גמ', כל המשבח דבר אחד מתלמודו. כתוב הבתר ראש (סז) בשם הגרא", דהני מיili בדורות הראשונים שלמדו על פה ולא היה משנתן כתובה, אבל עתה שניתנה התורה להיכתב, לא נאמר האי לאו. אמן בשולחן ערוץ הגרא"ז (הכלות תלמוד תורה פ"ב ס"ד) כתוב, דמיד שכח עובר בהאי לאו, ולא מהני מה שיכול לעיין בספר או לשאול מרבו.

יז גמ', יכול אפילו מחמת אונסו. הקשה הנティבות הקודש, אמא בעין לפופטה לפוטרו מאונסו, הא בכל התורה קיימאlein דאונס רחמנא פטריה. ותירץ, דאיירוי היכא דהיה יכול לדוחוק עצמו בזמנ אחר לחזור על לימודו, ולהא בעין למילך מקראי דאיינו עובר, דלא סגי בהא דאונס רחמנא פטריה. ייח גמ', יכול אפילו תקפה עליו משנתו וכו'. כתוב רשי"ז בר"ה תקפה, שלא יכול להעמיד גירסתו. ור"ע מברטנורא (אבות פ"ג מ"ח) הוסיף, דהיתה קשה עליו ומהום קושי השבחה.

יט גמ', במסירם מליבו הכתוב מדבר. ביאר התוס' יו"ט (אבות פ"ג מ"ח), דהינו דמפנה ליבו לבטלה, ואפיילו אינו מתחoon להסיר בכרך דברי התורה, דהא לא כתיב פ"ן מס' רשי"ז, אלא פ"ן ס"ו"ר" דמאליהם ממשע. ב) גמ', כתוב הדברי מלכיאל (ח"ב סימן נג), דהאוכל הדברים המנוויים בהוריוט (יג): דקים לשבחה, אינו עובר בלבד זה, משומ דאיינו וודאיidisכח מהמתם. עוד, דהא יכול לאכול בניגן הדברים המביאים לידי זכרון. (ועין מה שכתבנו שם אות יח-כה)

כא) התוס' ד"ה יכול אפילו מחמת אונסו, משנה היא במכסת אבות. הקשה מהרש"א (חידושי אגדות), הא האי מהתניתין אירא לעניין תקפה עליו משנתו דאיירא בה להלן, ולא במשבח מחמת אונסו. וכותב דאפשר דמשמע להו תקפה עליו משנתו היינו מחמת אונסו, אלא דרב נהמן ממעט לה מ"פנ' יstoroo, ורבו דוסטא ממעט לה מ"יריק". עוד העיר, אמא כתבו כן אחר דבראות ממעט להה דהיא מ"פנ' יstoroo". רשי"ז שבtab בפירוש התורה (שמות כט) ד"יכould אףלו מחמת אונסו" ולא ארישא דמלטה" כל המשבח דבר אחד מטלמודו, וכותב דנראה דמתניתין דabetes לעניין מתחייב בנפשו שנייה,

והכא יכולה מלתא לעניין לעbor בלואו. ועין בדרכיו מה שהעיר עוז. ביב) מתניין, על של שיויש גנותנים לחם הפנים בכניסתו וכו'. הקשה המנחה חינוך (מצוה צו אות ו), לשיטת הרמב"ם (פ"ה מתמידין ומוספין ה"ח) שהלחם היה נאה בדפוס של זהב, איך גנותנים אותו על שולחן של שיש, הא בעין להעלות בקדוש. וכן הקשה כן על רשי"ז שבtab בפירוש התורה (שמות כה, כט) דאף שהיה נאה בדפוס של ברזל, מכל מקום היה נרדה בדפוס של זהב. ותירץ, דהא פסק הרמב"ם (פ"ה מתמידין ומוספין ה"ח) דאין אפיקת החלה דוחה שבת, ומאתמול איפין לה. וכיון דמתמול איפין לה, צרייך לומר לעל כריך לדפומות אלו לא היה דין כי שרה, דאי לא תימה היכי אמא לא איפסל הלחם בלילה. ובזון דלא נתקדש בעלי שרת, לא אמרין ביה מעילן ואין מוריידין.

כג) מתניין, שם. כתוב רשי"ז בר"ה על פתח הבית, דלא היו מונחים שם אלא להאראות שעמלין בקדוש. והקשה התוס' יו"ט (אמנתינוין),adam can, הוה להו לעשותן של כסף, דאף משל כסף לשולחן וזה איכא עילוי. ומשום הכל כתוב, דהיו מנחחים אותו לאחר האפיה על שולחן זה עד שיגיע זמנו, וככדריש ר"ע מברטנורא (שקלים פ"ז מ"ד). ומשום הכל עבדין ליה של שייש כי היכי דלא ירתייח, וככדרמןין בתמיד (לא). ועין בשפת אמת שהעיר, דסוגיא דתמיד אשולחן דחלבים קאי ולאו אשולחן דלחם. וכותב הטהרת הקודש, רשי"ז סבר בתוס' בחגיגה (כח): ד"ה כסילוקו, דכתבו דלמאן דאמר דהחלם היה נאה מערב שבת, היה מעניעים אותו בתנור כדי שישמור חומו, ומשום הכל

דאסור להורידו אפילו בדיעד, והוא ילפינן מדכתייב גבי מחתות דקורות ועדתו כי קדשו" דכון והוקדו הוקדו. אבל לעניין מדכתייב בגבי מחתות דקורות והפיחות אינו בגוף הקדשה, אלא מעלה בעלמא, מסברא לא הוי אמיןיא דאין להורידו אי לאו דאשכחן היכי במחותות, ואף דה הם אירי דעין דבעין אף להעלתו, אי לאו דאשכחן היכי במחותות, ואף דה הם אירי בקדשה, הוא הדין נימא לעניין מצוה.

ח) גמ', בתילה השמייש מזבח. ביאר מהרש"א (חידושי אגדות), דאף דכוונתם הייתה לאזוק על הכהנה, מכל מקום הקדושים לכל שרת. וככדריש רשי"ז בפירוש התורה (במדבר יז, ב). והשפת אמת כתוב, דמלישנא דקרו"א קחו לכם מחתות נראה, דהיו אותן מחתות כל שרת קודם לקיחתן.

ט) רשי"ז ד"ה ויקח משה, בסזה"ד, אלא איזו היריעות בידו עד שהקדים כולם. כתוב הסטפנו (שמות מ, יח), דהיריעות הוקמו קודם הקמת המשכן, והוחזקו או בידי אדם או על ידי נס. ועין במדרש תנומה (שמות, יא), דכל הקמת קרש המשכן על ידי נס היה.

ו) גמ', מכאן לתלמיד חכם ששכח תלמודו מחמת אונסו שאין נהוג בו מנהג בזון. בירושלמי (מועד קרן קטן פ"ג ה"א) איתא, דנוהgin בו בקדושת ארון. ועין רבינו בחוי (שמות ל, ט) דכתב, דיזוע כי היה הכתוב בלחות דוגמת הנפש בגוף, ובהתשלק הכתוב נשארו הלחות גופו בלבד, וגוף ללא נשך ראוי לקברו תחת הקרעע, ועל כן הטעינה דעתו לשבר אותו תחת ההר. והינו מה שדרשו בברכות (ח): הוזרו בזון ששכח תלמודו מחמת אונסו, דאי אמי לחות ושברי לחות מונחים בארון, כלומר שברי לחות שפרק מהן הכתוב. ועל כן מביא ראייה מזון ספרה מהנו התורה והיה תיק התורה כבר. והמשך חכמה (שמות פ"ב י"ט) ביאר, כי הלחות הראשוניות היו מונחים בארון, להראות כי הראשונים שהיו מעשה אלקיים שבורים, והלחות שפסל משה מה המשכן כבבורה כבבורה, ולஹרות בכרך כי אין בברא" קדושה בעצם" רק מצד שמירת ישראל התורה כפי רצון הבורא, שהוא הקדוש הנמצא האמתי הבודא הכל, ועין שם שהאריך.

יא) גמ', אמר ריש לקיש פעמים שביטולה של תורה זה יסודה. ביאר הצאן קדשים, دائ לאו ביטול התורה על ידי שבירת הלוחות, לא הייתה שכחה בעולם לאחר שלמדו פעם אחת שוב לא היו לומדים, ורק משומ שכחה התורה צעריך לעולם ללמידה ולהזרור וללמידה. ועין לקמן אות יג.

דף צט עב

יב) גמ', שביטולה של תורה זה יסודה. פירש רשי"ז בר"ה שביטולה, דהינו לעניין להזרות שרואו לבטול תורה להוציאת המת ולהכנסת כלה. ביאר הנティבות הקודש, דרש"ז נקט דוקא מצוות אל, משומ דגבוי מצוות אחרות, ממה נפש, אי יכול לשוטה על ידי אחרים, הא קיימאlein דתיעשה על ידי אחרים ולא יתבטל מתורה, ואי אינו יכול להעשה על ידי אחרים, קדמי משומ דליך ביטול תורה. אמן לעניין הוצאת המת והכנסת כלה דאין להם שיעור, אפיילו אם יש אחרים מתעסקים בהן, חייב להיבטל להם ונוטל שבר כאלו עוסק בתורה, מבואר בירושלמי ברכות (פ"ד ה"א) דהעוסק בצרכי ציבור ציבור בעוסק בתורה. אמן הטו"ר (אורח חיים ס"ג) פירש דברי הירושלמי לעניין לעמוד מתוכו להתפלל, שגמ זו שמחה הוא לו שעוסק בצרכי ציבור, ובשם יש מפרשין שבtab הבית יוסף שנראה שם הרמב"ם (פ"ו) מתפליל ה"ח) וסמ"ג (ס"ט עשין קא ע"ד) פירש, שאין ציריך לפסוק בהתעסוק בהם כדי להתפלל. וכן פסק בשולחן ערוך (שם).

יג) רשי"ז ד"ה שביטולה של תורה, בגין שמבטל להוציאת המת וכו'. דהינו דלא כמו שביאר הצאן קדשים (הובא לעיל אותן).

יד) גמ', אשר שברת. כתוב רשי"ז בר"ה שביטולה, דילפינן לה מה דאמר לו בלשון אשר ולא אמר לו בלשוןicus. ובשבת (פז) פירש בר"ה אשר, בלשון אשר הוא מלשון אישור שאישרו ושיבחו על שבירתו. ובחדושי הרמב"ן (שם) תמה, דהרי כמו אשר כתובין בתורה שאינם לשון אישור. ומשום הכל

ביום ובלילה, והיינו דלא בעין ממש יומם ולילה. אבל להמבואר איך לא מימר, דלענין תלמוד תורה קאי בבעל אומנות, דכווי עלמא מודו דיוץ באקביעת עיתים ביום ובלילה. עיין לקמן אות לג.

(לא) גמ', בגון אני שלמדתי כל התורה כולה וכו'. הקשה האבי עורי בהקדמה למחודרא תנינא), הלא התורה ארכבה מארץ מודה ורחבת מניין, ואיך יכול היה לומר שלמד כל התורה, וכי הכל ברור לו עד שלא עלה לו ספק בשום דבר שלמד. וביאר, דמה שלמד כל התורה כולה, היינו לידע מה אסור ומה מותר באופן דין חש שיכשל בדבר הלכה. ואירועי הכא דהיה לו איזה צורך בלימוד חכמה יוונית אבל לא צורך גדול וכרכבתבו התוס' לעיל (סד): ד"ה אדור, ונשמעו הכי סבר דכיון שכבר יודע כל התורה מה אסור ומה מותר ואין לו לחוש שיכשל בדבר הלכה, semua הותר לו, כי הימי דהטור לעטוק לפונטו. והשיב לו דכיון דאיינו צורך גדול, אכתי אייכא עליך הצעויו ד"והגית בה וכורו".

(לב) גמ', מוזו ללימוד חכמת יוונית. העיר השפט אמרת, דאי צירק לוו החכמה, הא הו כשר דרך ארץ שהותר כדאמרין יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, ואם איינו צירק לוו החכמה, הא לא גרע מעמי דאמרין דהשח שיחת חולין עובר בעשה. וביאר, דשאני חכמת יוונית דיש בה עיון, והו בכלל "ולא יסورو מלבדך", מושם דעתין בדברים אחרים מבטל את והגית בו יומם ולילה, דעיקר הגיון הוא בעיון ומחייבת הלב.

(לא) גמ', צא ובודוק שעשה שאנה לא מן היום ולא מן הלילה ולמוד בה חכמת יוונית. כתוב הליקוטי הלכות, דMOVACH מהכא שמי שאינו בעל מלאכה או מסחר, מחויב ללמידה בכל רגע, והא דאמר ר' ישמעאל גופיה בברכות (לו). הנגה בהן מנהג דרך ארץ, היינו במני שהוא בעל אומנות. עיין עוד בkrן אוריה שהאריך.

דף ק ע"א

(א) גמ', שמא אמר מלך לא הוכנה. כתוב רשי' ב"ה מלך, והיינו תלמיד שפירש מן התורה. כתוב המהירוש"א (חידושי אגדות), דפירושו דחוק דהיכן רמזו שפירש מן התורה, וכן מה שפירש בספר ישעיה, זהינו מלך סנהדריב. דמאי שנא מלך אומות מהאחרים, ועל כן ביאר, דישעיה ניבא כן עלacho מלך יהודיה.

(ב) תוס' ד"ה שwonain, בתויה"ר, דמצוחה קעברי שלא יבואו לידי נותר. כתוב הרש"ש, דמשמעו מודבריהם, דמצוחה אכילת קדשים לא קיימו, והיינו משום דאכלו שלא בדרך הנאותו. עיין לעיל (צט): אות כת.

(ג) מותני, סייד את הלחם בשבת ואת הבזיכין לאחר השבת והקטיר את הבזיכין בשבת פסול. פירש רשי' ב"ה פסול, דمحסור זמן הוא לפי שלא היה על השולחן אלא ששה ימים. ובסוף הדיבור כתוב ניגרסטא דלפנינו. וכן גרס הפסוף משנה (פ"ה מתמידין הי"ב), דתו לית ליה תקנה אף בשבת הבאה, משום דלן בא בזיכין ונפסל בלילה. והקשה המקדש דוד (סימן כב) אותן, כיון דהלחם שלן בא בזיכין ונפסל בלילה, אמאי הוצרך רשי' בריש דבריו לטעם דمحסור זמן, תיפוק ליה דמיד נפסל בלילה כוון דלא סייד את הבזיכין אלא למזה. אמן לගירת השיטה מקובצת (אות יא) דלא גרט בדברי רשי' ד"הוואיל ולן בא בזיכין ונפסל בלילה, אייכא למימר דכל שנדסר כדיינו בשבת איינו נפסל בלילה, אלא לאחר שמנוה ימים.

(ד) מותני, והקטיר את הבזיכין בשבת. כתוב krן אוריה, לדדברי רשי' ב"ה פסול, דהלחם נפסל ממשום לנויה, יש לפסול את הלחם אף אם לא הוקטרו הבזיכין בשבת. אמן בהגחות חזק שלמה כתוב, דזוקא ממשום שהוקטרו הבזיכין אייכא פסול לנויה, אמן אם לא יקטיר הבזיכין וימתין בשבת אחרת, אף הלחם יוכשר.

(ה) מותני, אין חייבין עליו ממשום פיגול נותר וטמא. פירש רשי' ב"ה ממשום פיגול, דאין חייבים עליו ממשום פיגול נותר וטמא, ממשום שלא קרב המתיר כהכלתו. אמן עיין באות הבאה, שנتابкар לדעתה הרומב"ם איינו חייב עליו

הוצרך רשי' לבאר דלא היה מונח על שולחן דישיש אלא לפי שעה ומהאי טעמא.

(כד) מותני, שנים בירם שני סדרין ושנים בירם שני בזיכין. ביאר המקדש דוד (סימן כב אות ב), דהא דהוצרכו שני כהנים ליטדור הבזיכין ולא סגי בכחן אחד שיטלם בשני ידייו, משום דאמרין ביוםא (כד). דסידור הבזיכין הווי נמי עבודה, ועובדת טעונה ימי. וכן הא דבעין שני כהנים לטילוק הבזיכין משום הדיסילוק הווי קמיצה, וקמיצה בעיא ימי. [וציריך לומר דליתול שני בזיכין בידיו האחת, לאו אורח ארעה הוא].

(כה) מותני, המכניות עומדין בצפון, כתוב רשי' ב"ה המכניותן, דהכى שפיר דמסדרין העבודה יהיו בצפון דחמירא קדושתיה טפי. העיר הטהרת הקודש, ואדרבה הואין לו למימר דהמסלקין דעבדו עבודה ממש דהסילוק בקמיצה הם ראויים להיות בצפון.

(כו) מותני, חל يوم הביבורים להיות שבת החלות מתחלקות לערב. כתוב רשי' ב"ה החלות, דאתה לאפקי שלא יחלקו למחר משום דאייפסו בלילה. והשפט אמרת הביא מהירושלמי בפסחים (פ"ד ה"ד), דהטעם שלא היה מחלוקת ביום הביבורים דחוישי שמא יבואו לאוכלו. עוד כתוב, דאסור לחלקו משום דחווי טירחא לצורך חול.

(כז) מותני, חל להיות בערב שבת שעיר של יום הביבורים נאכל לערב. ביאר כשוואו כי, הוא פירוש למאי דקtiny דנאכל לערב, דירוקא הביבלים שעדעתןיפה לאוכלו بلا בישול היו אוכליין אותו, אבל שאר הכהנים לא היו אוכליין אותו, דהא אי אפשר לבשל.

(כח) מותני, והביבלים אוכליין באכילה לשוחה בשוואו כי. הקשה העולה שלמה, מה שהעליה המשנה למילך (פ"ה מיסודי התורה ה"ח), דבכל מצוות דאכילה היכא דאכלו שלא בדרך הנאותן לא קיים מצואה, מה יני הא דהו אוכליין אותו כי. וכותב, לציריך לומר דהו אוכליין אותו על ידי מליחה, דשפир חשב דרך אכילה, וכדאמרין בשבת (קכט). דברש מליח שרי בטיטול משום דראוי לאכילת בני אדם. והבית הלווי (ח"ג סימן נא אות ד) כתוב, דMOVACH מהכא, דעיקר מצוות אכילת קדשים היא שהקרבן יאכל, וליכא מצואה חיובית על הגברא שיאכל, ומושם הכי אף אכילה דפחחות מכוחית מהני בקרבן. אמן האבי עורי (פ"י מעשה הקרבנות ה"א) כתוב, דאף אי נימא דיאנו דין על הגברא שיאכל קרבן, מכל מקום כוון דשלא כדרך הנאותו לאו שמייה אכילה, לא חшиб נמי שהקרבן "נאכל". עיין לקמן (ק). אות ב.

(כט) גמ', וסידור את החדרה ערבית אין בכר כלום. כתוב krן אוריה, דציריך לזכור דהאי ערבית" היינו בין העברים, זהא זמנו של לחם מפורש בקרא דהיה שבת. ומאי דאמרין "שלא יילין שלוחן ללא לחם" היינו דלא יהיה שעיה אחת בלילה אלא לחם. ומאי דקאמר רב אמר דמודבריו דרבוי יוסי נלמד דאפיילו לא שנה אלא פרק אחד ערבית ופרק אחד שחירות קיים לא ימוש, והינו אחר דאמר לנו רב יוסי דתמיד" לאו דזוקא, הוא הדין יומם ולילה" לאו דזוקא כל היום וכל הלילה, אלא אפיילו שעיה אחת ביום ושעה אחת בלילה.

(ל) גמ', מדבריו של רב יוסי גלמוד אפיילו לא שנה אדם אלא פרק אחד שחירות וכו'. העיר הזבח תורה, אי אירין באדם פניו, הא וודאי דמחובי" לעסוק בה כל היום, וכרכתי" לדבור בסבתר בבירת ובלילה וכרכאתה ודרשין ביוםא (יט): דהשח שיחת חולין עובר בעשה שנאמר דברת שם. ואילו באדם שאין לו פנאי, הא וודאי יוצא בקביעות עיתים ביום ובלילה וכרכאתה בברכות (לו): בדרבי רב ישמעאל. וביאר, דלדינא וודאי ליבא פלוגאת. ודפיגני הוא בביבור הקרא ד"לא ימוש", דרבבי יוסי גם אווינו היוציא בקביעות עיתים, מקיים האי קרא, אבל לרבי ישמעאל איינו מקיים. והוסיף, דבאה יתישבו פסקי הרומב"ם, דלענין לחם הפנים (פ"ח מתמידין ומוטפין ה"ד) פסק הכרבן, דתלמיד הינו שלא היה רגע כלל לאחם. ואילו לעין תלמוד תורה (פ"א מתלמוד תורה ה"ח) פסק דחייב כל אדם לקבוע לו זמן ללימוד תורה

הווענה עיבור צורה ויכול לשורפה רק לאחר עמוד השער.
 (ג) Tos' ד"ה אלא, בתוודה"ד, ומיפסיל משום לנו אלה אלמא
 בכתב הצאן קדשים, דמדברי רש"י בד"ה מקדשין, מבו
 טוגין טעמא לאו משום לנו, אלא משום הקומץ שנתעורר
 מקדשין שלא בזמןן איבא בה שם קומץ ותו אינו יי-
 חוייה

(ד) בא"ד, אלמא לא מיפסל קמיצה ואי אפשר לשורוף עד כתוב העולה שלמה, דדריהם כאן איןendifרשו ביוםא יהותם כתבו דמשום הקמיצה יש לשורפה מיד, ולא בעיניו השחר. וביאר, דהთוס' דיזן אוקמי לסוגין' בגין בתירוץ הפסלים מהני לחזור ולקמור, ועל כרח' מאי דפסלינן

נפטרלה המנוחה בLINNA, ומושם המכני יכול לשורפה רק לאחר
 (נו) גם, אין קדוש לICKARB אבל קדש לIPSEL. הקשה הדר
 מאי נפקותה בהא דAINA קדושה לICKARB, הא לא
 STAK'ג). בכלילה, ושוב חפסל בעולת השחר משומן לינה. ותירוץ, ד'
 זה העלה על המזבח בLINNA, דהא דאין לינה מועלה בראש
 ברראי למזבח, ואי נימא דAINA קדושה לICKARB, כיון ד'
 המזבח אף בראשו של מזבח חפסל בLINNA.

(ז) רשיי דה' בלילה, כגון מנוחת נסכים. וכן כתוב רשיי ב' הקרב בלילה. וביאר, זה הוא כתיב "ומנוחת ונסכיהם", וזה מדו: דאפיקו בלילה.

ההטבה היא שדינה להיות בזוקר, אמא ליליה מקדשה. קודם הדלקת הנרות, ואינה מדיני הנטבה. דאי נימא ד... יירוד (סימן כא אות ב), דמוכח מדבריהם דעתנית השמן בזונותם לנtinyת השמן בנורות, וכדכתב בפירוש רביינו גרייז'ס' (ז) Tos' דה בלילה, פי' הקונטרס וכו' ויש מפרשין הט

דף ק ע"ב

איליה מינוי שהאריך סטידור המערכת בעי כהן, וככתבו התוס' בסוכה (ב.) ד"ה
ומתקדש מאיליו. ודבריו כתוב נמי החזון איש (כד, ה).
פסול בעין דווקא "מעשה המקלל". אבל לענין להחזה
למאי אמרין דעתך כמי שסדרו הקופ, היינו רק לענין
מוספין ה"ג) מבואר, שלא בעי לשלקו ולהזור ולהניחו.
היא הוי מעשה קופ בעלמא. אמנם מסתימת דברי הרmono
שנינו במתניתין דיניחנו לשבת הבאה, היינו שישליך וו
ח גמ', נשעה כמו שסדרו הקופ. פירש רשי" בזומה (כת:

ט) מתני', נאבות מערב יומם טוב וכו'. הקשה הkrן אורה
אםאי לא שרי לאפותון חול ביום טוב, ואחר כך יקדיםם, ו-
להם זמן שי להקדישם ביום טוב, וכי היכי דאמരין בטש
תודה. ותירץ, דהיכי שביחא מילטה טפי לאפותון מעיקרא
עוד, דין למדוד חולין בעשרוןDKודש.

(ב) 'תוס' ד"ה שני, בתוה"ד, ומיהו קשה היבי חיל יומן בשבת. העיר התוס' יו"ט, דיבכלו להקשות האי קושיא קושיא להו דוקוא אפирושם. ועיין ברכת הזבח וחק נתן.

במורען. ובפירוש רבינו גרשום כתוב,adam ישאה את כל
הרגל, לא יהיה לכהנים פנאי לאוכלו, ונמצאו קדרים באין-

פרק המנהחות ונסכיהם

(בב) מתקני המנוחות והגשביים שנטמעו עד שלא קדרשו בכלל. בתה הראב"ר

משמעותם פיגול נותר וטמא משומש שלא נתקדש כלל.
ו) מתני'ו, סידור את הלחם ואת הבזיכין בשבת וכוכב
פיגול וכו'. הרמב"ם (פ"ה מתמידין ומוספין הי"ד) כתוב:
הבזיכין בשבת כמצותן והקثير את הבזיכין לאחר
בין לאחר שבת אחרת הבאה נפסל הלחם, והוא
שחייבין עליהם משומש פיגול נותר וטמא כמו שיר
(שם הי"ב), שהרמב"ם גرس במתניתין, דודוקא
והbazikin בשבת, אמרין דלא חלה עליהם כלל
פיגול נותר וטמא. אבל אם סידורן בשבת חלה עלי
בזה פסל פיגול נותר וטמא. וכך דשנינו לעיל (י'
בחלchetו, הינו דוקא לעניין שלא יערב בו מחשבת
שיהיבנו בז' הימר לאכילה ממש.

(ז) רשיי דה פסול, בთוה"ד, כיון דלחם נסדר כדינו בשבת קידשו שולחן וכו'. הקשה הטהרת הקודש, לשיטת רבי חנינא לעיל (ח): אבל המנוח הטעונה שמן ולבונה לא זו קדושה כלל זו ולא זו קדושה כלל זו, לכארורה בעין למימר דהוא הדין לעניין לחם הפנים, דאיינו קדוש כלל הלבונה, וכיון שלא היה לבונה על השולחן, אף הלחם לא נתקדש, ואמאי נפסל ואין לו תקנה. וכותב המקדש דור סימן כב אות א), דעתיך לומר דזרוקה לעניין ליקירב תליה

קדושתנן זו בוז, אבל לעניין להפסל, שפיר השולחן מקרש אף בלא לבונה.
(ח) בא"ד, שם. אמןם הרמב"ם (פ"ה מתמידין ומוספין הי"ב) כתוב, דהלהם

ררבם"מ (פ"ה מתמידין ומוספי הילג'א). אינו קדוש. ועיין מקדש דוד (סימן כב אות א) שהאריך בביואר שיטו. ט) בא"ד, הואיל ולן הלחם בא' בזיכן. אמנם דעת התוס' 'ובזהב'ם (פז.) ד"ה לשchan,قبال שנסדר הלחם בשבת,תו אינו נפסק משום לינה. וכן דעת הרמב"ם (פ"ה מתמידין ומוספי הילג'א).

ו) רשי"ד מתייא בן שמואל, בסותה"ד, ולפיכך היה אומר עד شبחברון ביום הכהיפוריים. העיר הרש"ש, דמה שכותב "בימים הכהיפוריים" וודאי דתעתוט סופר הוא, דבכל יום היה אומר "עד شبחברון", וכגדאיתא בתמ"ר (פ"ג מ"ב). ואף

הו'ושעתי לך ג' סין בזאת הא' פ' ס' : אמרת שפטת אמרת (זומא כז), וזה יומם דמהרמב"ם בפיירוש המשניות ור"ע מברטנורא (שם) משמע, ודוקא ביום הכהיפוריים שאלו האיר כל המורה בו'. וכן בחיבורו לא העתיקין רק בהלכות עבדות יום הכהיפוריים (בסוף פ"א), שכתב, ולא היו שוחתין עד שמיכרין שעלה עלות השחר בודאי בו', וכדמיטי רשי' הכא בשם הירושלמי כדי להזכיר ביום הכהיפוריים זכות ישני חברון. אבל מלשון הגמ' (שם כת): דאיתא, ובימים הכהיפוריים כי אמר ברק בראקי בו' משמעו דבר כל יום היינו אומרים כן, אלא ביום הכהיפוריים הורידו בג' בו'. ועיין שם עוד דמצדך לומר דאף אי אמרין זה התקנה היה ביום הכהיפוריים היינו משום דבר כל יום הכהיפוריים חששו

בג', אבל על אף שזכרון לא מוכיח בזאת אבינו אם צען בלבו זו. יא) גם, אלא מנהה אפשר דמהדר קומץ לדוכתייה. הקשו התוס' ישנים ביוםא (כט): ד"ה ניחדריה, הוא ניחא לבן בתירא דעתך ליה לעיל (ו.) גבי קמץ בשמאלי, דמהני لكمץ ולחוזר ולקומוץ. אבל לרבען דפליגי עלייה החטם, מייא איבא למימר. ותירץ, דשאני הכא דלא נתקדשה מבעיר יום, והו כי קומץ חולין ומשום היכי מהני לחוזר ולקומוץ. אי נמי, אף אי נימא דעתקדשה מבעיר יום, מכל מקום כיוון דעתה ראייה להתקדש בלילה, הו כמנהנת בכל' חול. ובכתב העותל שלמה, לדבריו הא דמשני כל' שרת מקדשין שלא בזמנן, קאי על המנהה גופה, דכיוון דהתקדשה הא לא מהני לחוזר ולקומוץ,

יב) בלבב הותך בינה (כט). א' עוזרך עוזרך עוזרך. יב) גמי, הוא תני לה והוא אמר לה כי שרת מקדשין שלא בזמןן. פירש רשי ברה מקדרשן, דכיוון דעתן את הקומץ בכלי שרת התקדש הקומץ, ושוב אינו יכול לחזור ולערכו עם השיריים. וכתבו התוס' ביוםא (כט) ד'ה נחרדיה, דבחנים פירש רשי דקאי אקומץ, זהא שפיר איך למיימר דקאי על המנחה גופה, דכיוון והתקדשה בכלי שרת נפסלה בעמוד השחר מושם לינה, ומאי דאייר דוקא בקמאתה, היינו כדי לשורפה מינך. זאיילן ללא קמאתה הא

הנתקה מהרמב"ם

אםאי נקתה המשנה דוקא להאי גוונא, ולא נקתה בגונא דהפריש מעות ואশמוין דאפיילו לא נטמאית יכול לפדרותה.
ל גמי, דלאו כי האי טמא קרייה רחמנא לבעל מום. העיר הקרן אורה, הא עיקר העטם כדכתב רשיי לפקמן (ק.א). ד"ה דמכלוי, דאחר דעתך דלאו כי האי שרת, אפילה לבעל מום לא מהני פדרון, ומאי האי דעתך דלאו כי האי טמא קרייה רחמנא בעל מום. והחוון איש (פרק ג, ב) בגין דכונת הגם, דעתם והאינו בכל הטומאה שהזכירה התורה גבי בעל מום דגפדה, דהא לאחר כל שרת ליכא פדרון.

דף קא ע"א

(א) רשיי ד"ה דמכלוי שרת לא אשכחן, בסוח"ד, לאחר שקידשה בכל שרת בגון שחתט לא אמרין פדרון. הקשה הקרן אורה (עליל ק): הוא מה שהאינו יכול לפדרותה לאחר שוחיטה, לאו משומן דעתך דבכל שרת הוא, אלא משומן דעתה בת העמדה והערכה. ובאמת אף עוף יש למעט מהאי טמא, וכדכתב הרמב"ם (פ"ז מאיסורי מזבח ה"ו), ואם תלו לה בהא דעתך דבכל שרת.

(ב) גמי, אלא לאו משומן דטהוריין בעלמא אין פדרון. כתוב החוזן איש (פרק ג, א), דלכארה נראה, והיינו טמא דטהורין אין פדרון, משומן דעתך דבאמת דאף מנהחות ונסכים קדשי קדשות הגוף בקדושות פה ולא מהני בהו פדרון, ומאי דעתומאה מהני, משומן דעתומאה הוי כמושם. אמן כתוב דעתפי נראה דעתומאית וודאי אית להו פדרון, דהא אמרין להלן, דעתירית האיפה דעתומת חוטא שפיר אית להו פדרון, אלא מדרבן בעלמא הו. ועיין לפקמן אותן ט.

(ג) גמי, בשלמא לבונה וכלי שרת לא שכיחי. כתוב הראב"ד (בפירושו לتورה בהנים, בחוקתי פ"ד), دائיריו בכלי שרת דاكتהי לא עבר בהן, דלא דעתך דבכל שרת בקדושות הגוף, משומן hei לאו דלא שכיחי הויה מהני לפדרון. ועיין לעול (ק): אותן צו.

(ד) גמי, עצים גמי כיון דעתמר מר וכו'. כתוב הראב"ד (בפירושו לتورה כהנים, בחוקתי פ"ד), دائיריו בעצים שאקטהי לא נחתכו למידת המערכה, משומן hei אין להן קדושות הגוף ורק מדרבן אין פדרון. ובתוס' ד"ה אף על גב מבואר, دائיריו בעצים דاكتהי לא דעתך דבכל, משומן hei מדאוריתא אית להו פדרון ומדרבנן לית להו פדרון.

(ה) Tos' ד"ה ע"ג דעתמאו, מدلא קאמר וכרי משמע דמקבי טומאה אלא שלא חשיבא טומאה. הקשה העולה שלמה, הא כיון דסוף סוף אית לה טומאה, ואפילה נימא דהו טומאה דרבנן וכדחשיקו התוס' מאי משני דעתים לא שכיחי, הא אינם ראויים למזבח מחמת הטומאה דאית להו. ותירץ, דעתיך לומר דעת לא שכיחי אחרים, אף לא גורו עליהם טומאה.

(ו) בא"ר, דבמסכת תמיד משמע שהיתה חותה מן המאוכלות הפנימיות. ביאר הברכת הזבח, דמשמע דלא מן העצים היה נטול.

(ז) בא"ר, אבל כל שרת היה להם מיוחד לעצים. אמן התוס' בזוחים (לד). ד"ה שקדש כתבו, אף דקורדים לאו כל שרת, מכל מקום מקדים לגזירין. וכותב המקדש דוד (סימן ג' אות א), דעתיך הקידוש נעשה הבא על ידי תיקון הדבר, ולאו דהכלוי מקדש. ועיין שם שהאריך בריאות.

(ח) גמי, הכא גמי כיון שכיחי מומין וכו'. כתוב המשנה למלך (פ"ה מערכין ה"ה), דעתך בסוגין דהא דהמתפיס תמיימים לבודק הבית לא יצאו מידי מזבח, מדרבן בעלמא הוא כיון דלא שכיחי תמיימים, וכן כתבו התוס' בזוחים (נט): בר"ה עד (הנמשך מעמוד א). ותמהה על הרמב"ם (שם ה"ז) דמשמע מדבריו לדאוריתא הווא. ועיין בתוס' רビינו אלחנן (עבודה זרה יג): כתוב, דבאה גופא נחלקו שמואל ורב הושעיה בסוגין, דרב הושעיה דעתוין נמי פדרון, הא דהמתפיס תמיימים לבודק הבית אין יוצאים מידי מזבח, הינו מדוריתא. ועיין בחידושי מרכז ר' הלוי (פ"ד מתמורתה ה"י) אשריך לבאר, אף הרמב"ם סבירא ליה דהאי דינה דעתנו יוצא מיד מזבח,

(בריש תמייד), דעתה אינה קדושה בקדושת פה כמו בהמה, משומן דבהמה ראייה להקרבה לאלהר, ומשום hei אמרין דעל ידי פיו לא אלהר חיליל עללה קדושה. אבל המנהות והנסכים דעתונים מעשה רב כבלילה, לא דעתך דבכל שרת הגופן על ידי פיו, וביעין דוקא כל שרת. והעיר החוזן יחזקאל ליקוטי הש"ס הנדפס בסוף הtosfta זבחים), דהאי טעמא ניחא לעניין מנהחות הטענות לשירה. אבל מנהת חוטא ומנהת קנאות דבראות שלט, אמאי לא יקדשו בקדושת פה. ומשום hei ביאר, דעתך מנהה דאיינה מוכשרה לשום עבודה קודם שייתה בכל שרת, ומשום hei לא חיליא עללה קדושת הגוף קודם שקידשנה בכל. ועיין שם עוד מה שהביא מהאור שמח, ומשו"ת הרשב"א. ובחדושים מרכז ר' הלוי (במכתבים שבסוף הספר, עמ' 162) כתוב, דתרי מני קדושות הגוף איתנהו, דבבהמה התהדר דקדושת פה מחייבת עללה קדושת הגוף, ואילו בשאר מילוי לא נתהדר דמהני פה, וביעין כל שרת להחלת הקדושה.

(בג) מתני, העופות וכו' משנתמאו אין להם פדרון. כתוב התוס' יו"ט (במתניתין), דהאי שנתמאו שפיר קאי נמי אעופות, ואירוי לאחר שנמלקה דהה מהחים אינם מקבלים טומאה], ואני לאשמוין דאף דלא דעתך דבכל שרת, אפילה hei אין להם פדרון.

(בד) מותני, שם. העיר הרש"ש, מי שנא מנהחות דעד דלא דעתך דבכל שרת אית להו פדרון. וולמה שנtabar לעיל את כב בין בהמה למנה, ניחא. דהה טעמא דבבהמה איתא נמי בעופות]. וביאר, דעתך דאיינה בהם כל קדושת כל, דהא כל עצמן נעשים בעצמו של כהן, מיד כשהקדשין מקדי שקי קדושת הגוף לעניין דלית להו פדרון. והקרן אורה כתוב, דעתם דהאי קושיא כתוב והרמב"ם (פ"ז מאיסורי מזבח ה"ו), דאין להו פדרון ממש דליהנו בהעמדה והערכה. ועוף נמי כיון שעומד ליפרח, לאו בר העמדה והערכה הוא.

(כה) רשיי ד"ה והעופות, שלא נאמר פדרון בקדושות הגוף אלא בבהמה. העיר התוס' יו"ט (אמנתניתין), הא עצים לבונה וכלי שרת לאו קדושת הגוף נינחו אלא מכשיורי קרבן, מבואר להלן (ק.א). ובtos' ד"ה ריש"ש, דכוונת רשיי דעתיך הכא דהקדשין לזרק גופן, לאפוקי היכא דהקדשין לדמיין למוכרן וליקח בהן קרבן, או לערוך בדק הבית דבבניה וודאי מהני פדרון.

(כו) Tos' ד"ה העופות, בקדום הקדשין למומר מיריעי. ביאר הצאן קדשים, דהוקשה להו טעם מה שירק נתמאו בעופות, הא בעלי חיים לא מקבל טומאה. ואי לאחר שנמלקו איירוי, הא בו כל טמא במוקדשין דיזא לבית הרשיפה. וועלה כתבו دائיריו בקדום הקדשין למומר. ועיין לעיל אות כג.

(כז) Tos' ד"ה וכלי שרת, לרבי נחמה דאמר וכו'. כתוב החוזן איש (פרק ג, א), דמובואר מדברי התוס', דלרבי נחמה דיש מועל אחר מועל מדאוריתא אין להו פדרון, ומאי דמסקין להלן (ק.א). דרך מדרבן לית להו פדרון, הינו אלבאה דרבנן דפליגי התם ארבי נחמה. אמן כתוב, דעתיך למימר דרבי נחמה וובנן פליגי התם ארבי נחמה. אמן כתוב, דעתיך נחמה לאלהר קודם שהתחנכו לעבורה, ככל עלמא מודו לדאוריתא אית להו פדרון ורק מדרבן לית להו פדרון. ועיין לפקמן (ק.א). אוט ג, דהובא כן בשם הראב"ד בטורות כהנים.

(כח) בא"ר, שם. עיין בתוס' מעילה (יט): ד"ה Mai טעמא כדכתבו, דאף רבי נחמה מודה דאית להו פדרון, ודוקא על ידי מעילה סבירא ליה דעתיך כל וחומר דעתנו יוציא לחולין. וכותב החוזן איש (פרק ג, א), דסוגין דMOVBAR דכל שרת אית להו פדרון מדאוריתא הכריחם לבאר כן, דהיה נראה להו דוחק לאוקי סוגין קודם ההיכר.

(כט) גמי, אמר שמאול ואפילה הן טהורין נפדרין. כתוב הטהרת הקודש, דלבאורה נראה دائיריו דוקא היכא דהפריש מעות למנהה וקנה בהן מנהות, אבל אם הקדש את המנהה גופה, כל שלא בטמאו אין יכול לפדרותה, דהה "מוועצה שפטיך תשמור ועשית" כתיב. אמן הער, דעתיך מאי מקשין מנתניתין דקחני טמאו, דלמא איירוי בכהאי גוונא דהקדש את המנהה גופה, דעת לאו דעתמא לא היה לו לפדרותה. וכותב, דעתיך קשייא

ד"ה טהרו. ומשום הכى לא חשיב היה לו שעת הכהורת. אבל בעלי חיים הא דיאנים מקבלים טומאה, לאו משום דלאו אוכלן נינהו, אלא הלבטה היא דברעל חי איינו מקבל טומאה, ושפיר איכא למימר דשם אוכל עליו.

וז גמ', הניחא להך לישנא דאמר רבי הושיעיא טמאים נפדיין טהורין אין נפדיין שפיר. העיר הקין אוריה, דמשמעות הסוגיא לעיל (עמוד א), דעתו ר' טהורין אין נפדיין מודרבנן בעלמא ומשום דלא שכיחי, וכיון דמדאוריתא אית להו פדיין אמר לא חשיבי אוכל. אמרם למסקנא דפיריך משום כל העומד לפדות וכוראי שפיר, כיון דרבנן אסרו לפדות לאו עומד לפדות הוא. אמרם הביא דהמשנה למלך (פיו עריכין) חקר אי מן התורה הוא או מודרבנן, (ורצחה להוכיח לר' טהורין אמר ר' מודאוריתא עיין שם) וכן משמע קצת דהוי מן ההוראה מהא אמרין לעיל, "כלן טהורים אין נפדיין חוץ מעשרית האיפה של מנחת חוטא שאמרה תורה מחתאתו", ואו מודרבנן בעלמא היא מאוי חוץ רקאמ, הא בכל מקום מן התורה יכול לפדות אפילו טהורים, (אם לא שנאמר דחוץ מעשרית האיפה לא גורו חכמים, כיון שאמרה תורה בפירוש דיקול לפדותו). והוא דבשמעתין אמרין מודרבנן הוא, היינו למאן דאמר טהורים נפדיין.

יז גמ', שם. העיר השפט אמתה, הא טעמא דין נפדיין חיים, הוא משום דראויים לモוח וצד אמרין לעיל (עמוד א), ואיכא למימר דאף דחיים אין נפדיין, מכל מקום מחוברים נפדיין דהא אינם ראויים לモוח.

יט גמ', שמעניין לייה לר' שמעון דאמר כל העומד להפדות בפדרוי דמי. הקשה הקין אוריה, הא ר' שמעון בפרה איררי, דאף עתה יכול לפדותה וכחדתני דפירה נפדיית על גב מערכתה, אבל האי מנהה שכבר קדשה בכל עתה איינו יכול לפדותה, מה יהני מה שהייה יכול לפדותה קודם שנתקדשה. והביא, דהה Tos' בבבא קמא (ענ': ד"ה אומר כתבו, דאף פרה לאחר שחו מדמה איינו יכול לפדותה, והיינו דאמר היתה לה שעת הכהורת, ואפילו הבי אמר ר' שמעון דמשכחתה בה טומאה.

כ' גמ', הבי השתא בשלמא פרה עומדת לפדות וכו'. העיר השפט אמתה, ולכאורה אף במנחה יש לומרadam מעא חיטים אין מאל, יש לפדותן ולהביא מן המובהר טפי, כדי פרה שנעשה בחוץ ציריך לפדותה ולהביא מן המובהר, כל שכן מנהה דנעשית בפניים. וביאר, דادرבה כיון דמעישה של מנהה בפניים אין ראוי לפדותה אחר שכבר רואה לקרבן וכוה סולט זה להיות מנהה.

כא' גמ', והא LEN לפניהם זריקה דמצוחה למזרקה. כתוב החק נתן, דהאי קושיא אינה אדרבי אושיעיא, דבלא דבריו נמי יש להקשות לרבי שמעון אדרבי שמעון, מי שנא פרה דמטמא טומאה אוכלן משום דעתמדת להפדות, מלן.

כב' גמ', זריקה שאינו מטמא טומאה אוכלן אף דעתמדת להזיר. כתוב הטערת הקודש, דאף לדלים גופיה איכא תקנה למאן דאמר דין לינה מועלת בראשו של מזבח, או למאן דאמר כל' שרת מקדשין פסולין. מכל מקום לבשר ליכא תקנה, דהא בקדשים דנאכלים ליום ולילה איררי, וחנן מתחיל משעת שחיטתן, וכיון שלא זרך את דם אינם מותרים באכילה ויפסלו בלילה.

דף קב ע"א

א) גמ', ואיכא עז זריך וקטני דיאנו מטמא טומאה אוכלן. העיר הקין אוריה, הא אף לאחר דזיריך, אכתי מחותרת הקטרת אימוריין, דכל היכא דאיתנינו לאימוריין הבשר אסור באכילה עד שייקטרו, ואף ולאחר הזריקה מהני הא שעומד להקטרת האימוריין להחשב כמקטרין, אבל קודם הזריקה דבעינן למימר תרי הוואיל, מנגן דאף בהא סבר לרבי שמעון דמנהני לטומאה אוכלן. וכותב, לציריך לומר דכיוון דאיilo ליתנהו לאימוריין הבשר שרי באכילה אף בלא הקטרת האימוריין, אף באיתנינו לא מעכבי, ושפיר קרינן בה היתה לה שעת הכהורת.

ב' גמ', לא דפיגל בשחיטה. כתבו התוס' לעיל (מו). ד"ה עד, דמשמע דאיilo

מדרבנן הוא. ט גמ', חוץ מעשרית האופה של מנחת חוטא שהרי אמרה תורה מחתאתו וכו'. כתוב בתוס' רבינו אלחנן (עובדת זורה יג), דעל כרחך דר' אליעזר סבר דמדאוריתא אין טהורין נפדיין. دائ ר' מודרבנן, למה לי לאatoiוי קרא, ליאמא נפדיית משום דיאנה ראויה למלתיה וזה העשיר. ועיין בחזון איש (פרה ג, א) שכחוב, דליך למימר דמדאוריתא אין נפדיין, דהא מקרה ליכא ראייה נפדיין, דשפיר איכא לאוקמי לקרה במפריש מעות לחטאתו ולא במפריש כבשה. אלא מודרבנן הוא דין נפדיין.

ו) תוס' ד"ה פיגל, בתודה"ד, ואם תאמר אם כן עולה לר' שמעון לא הטמא טומאת אוכלן. העיר השפט אמתה, מנליה דלי' שמעון מטמא טומאת אוכלין דלא מודרבנן באמתה אינה מטמא.

יא) בא"ד (הונ讲师 לעמוד ב), דאכילת מזבח שמייה אכילה. הקשה הטהרת הקודש, דהכי נמי נימא גבי ערלה וכלאי הכרם, דכיוון דיניהם לשריפה שפיר חשוב ראויל לאכילה על ידי אחרים, דהא אמרין בזבחים (לא). דאף אש דהדיות חסיבא אכילה. ותירץ, דדוקא אכילת מזבח דיאיכא עניין בעצם אכילת האש, חסיב באכילה. אבל שריפה דערלה וכלאי הכרם, דליך עניין באכילת האש, אלא דצורך לבערו מן העולם, ודאייל לא חסיבא אכילה.

דף קא ע"ב

יב) גמ', ושור הנסקל. פירש רשי' בד"ה ושור הנסקל, דשחטו לאחר שנגמר דין. וכותב בחידושי הגרא"א (בבא קמא מא), דמבואר מדבריו, דאף דיאמין דשחטו לאחר שנגמר דין אסור באכילה, מכל מקום מידי טומאת נבילה נפקא. והויסיף, דאף דלא כוורת בינוון דאסורה בהנאה איכא למימר דמכחת שיעוריה דטימנים וליכא שחיטה, אפילו הוי מטהרת מידי נבילה. עיין בתשובות הגרא"א (ח"א סימן קסה) דהויסיף לבאר, דליך דין שיעורஆש Achshiyת הסימנים, ומושום הכى לא אמרין כי התחזית מכתת שיעוריה.

יג) גמ', ועגלת ערופה. פירש רשי' בד"ה ועגלת, דאיירי ששחטה לאחר שירידה לנחל איתן. וכותב התוס' שאנץ' (ביבורות ט: הובא בכנסת ואשונין), דבchinנס פירש רשי' דאיירי בשחטה קודם עריפתה, דהא אמרין בזבחים (ע): דעגלת ערופה טהורה היא, דכברה כתיב בה בקדושים.

יד) גמ', ומורה רב' שמעון בבשר וחלב שנטמא הוואיל והיתה לו שעת הכהורת. פירש רשי' בד"ה הוואיל, דהא אי תרו ליה כולי יומא בחלא לא מיתסר. אמנים רשי' בפסחים (כח). ד"ה זאת אומרת כתוב, דהאי גונא אכתי לאبشر בחלב חסיב להיא, והרי הוא באילו זה בלבד וזה בלבד.

טו) תוס' ד"ה אוכל שאתה יכול להאכilio לאחרים, הקשה הר"ר אליעזר מץ' וכו'. כתוב הקין אוריה, דיש לחלק, דהכא דאיירי לענן טומאה, דכל דיאנו ראוי לאכילה הוי ערפה בעלמא ולית ביה טומאה, שפיר איכא למימר דכל דאכתי ראוי לאכילה למאן דהוא, בכלל אויל הוי לקבל טומאת אוכלן. ומושום היכי בשחלב דשרי בהנאה ורואי למאכל גויים, שפיר הוי אויל לקבל טומאה. אבל לענן כיסוי הדם דתיליא בשחיטה הרואיה, כל שהשחיטה לא התרה באכילה, לית בה חיזוב כייטו.

טו') גמ', ועוד לדידיה נמי הייתה לו שעת הכהורת. פירש רשי' בד"ה ועוד לדידיה, ובכל הני ליכא שעת הכהורת לקבל טומאה, אפילו שור הנסקל קודם שנגה, דהא בהמה בחיה בחזקת איסור עומדת וכן אינה רואה לקבל טומאה מהיים. אמנים רשי' בביבורות (ג). ד"ה לדידיה נמי, לא סיים להא דיאנה רואה לקבל טומאה מהיים. ובמנחת אברהם (עמוד תעא) ביאר משמייה דהגרי", דסבירא ליה לשוי' דאיilo היטה בהמה עומדת בחיה בחזקת היטר לאכילה, שפיר חסיב שעת הכהורת לענן קבלת טומאה דהא שם אויל עליה, אף לא היה לה שעת הכהורת לענן קבלת טומאה. אמנים דבsegueין מבואר דמחובר לא חסיב היה לו שעת הכהורת אף דליך עלה איסור אכילה. ובמנחת אברהם כתוב לחלק, דשאני מחומר דבטל מתורת אויל ומושום היכי איינו מקבל טומאה, וכדכתוב רשי' בפסחים (לו).

לרעיה. דאי נימא דגמר ומקדיש לה לשם עולה,-Amay לא יקרב בעצמו עללה.

יא) גמי, ורבו אליעזר אומר וקריב שם אינו בא על חטא זה בא על חטא אחר. כתוב רשי" בד"ה ורבו אליעזר, ורבו אליעזר לטעמה איזיל דסבירה ליה דמתנדב אדם اسم תלי בכל יום. והקשה השפט אמתה, מה לי הא למאי דסבר "מתנדב אדם اسم תלי בכל يوم", הא הא נברא משום ספק חטאו הקדשו, ואי הקדש בטעות לא היו הקדש, הרוי יצאה לחולין, ואי הקדש בטעות היו הקדש, למאי יבו על חטא אחר, הא הקדשו לשם חטא זה. וביאר, דכיון דסבירא ליה לרבי אליעזר דשיך להביא אשם בנדבה, מיד כשמקדשו אמרין דמתכוון להביא על כל החטאיהם, דאי לא חטא, היה על חטא אחר. והוסיף, לדחאי טעמא אייכא למימר דרבו אליעזר פלאג אף בנוועדו לו לאחר שחיטה.

יב) גמי, נזוק הדם הבשר ואכל. העיר השפט אמת (בריתות כד), למאי לא תני דיקטר נמי האימוריין, וכתח Dolcaora נראת דהינו משום דכין דבר נודע לו שלא חטא, איינו יכול להקטירם משום דהקטרנן נמי כפירה עבדא, והוא איינו צעריך כפירה. ומכל מקום הבשר יאכל משום דהו נטמאו האימוריין או אבדו דהבשר שרי. אמן בחדושי רבינו חיים הלוי (פי"ח מעשה הקרכנות ה"י) נקט, דאך בנוועדו לו לאחר השחיטה יש לו להקטיר את האימוריין.

יג) גמי, ואמר רבא רבי יוסי בשיטת רבי שמעון אמר דאמר כל העומד לזרוק בזרוק דמי. הקשה המנחת אברהם (עמוד תפב), מה שייך לומר הכא "כל העומד להזרק כורוק דמי", הא כיון דנודע לו שלא חטא ואין הקרבן בא לבפירה איינו עומד לזריקה, ומה שייך דיחשב כאילו זרך וייתר הבשר באכילה.

יד) גמי, דסבירכלי שרת מקדשין את הפסולין לכתילה ליקיר. כתוב רשי" בד"ה כל שרת, היינו פסולים בהאי גונא שאינם פסולים לגמרי אלא פסולים ליקיר. ועיין בתוס' בבריתות (כד): ד"ה קסבר דביכairo, דאך דבזבחים (פו). איביעיא ליריש לקיש אמי מקדשין את הפסולין לכתילה ליקיר, הכא דמעיקרה הביאו על נקיפת הלב ולא היו חולין, ואך עתה שם עליה, שפיר אמרין ביה דכל שרת יקדרו להקרב.

טו) רשי" בד"ה כל העומד להזרק, למאי דסלכא דעתין מעיקרא רבי יוסי בשיטת רבי שמעון. ביאר הצאן קדשים, דארבי שמעון גופיה לא קשיא, אבל דאיכא למימר דדוקא לעניין פידון אמרין כל העומד להזרק כורוק דמי, אבל לעניין זריקה או שריפה דמחוסר מעשה לא אמרין, וכסבירת הגמי' לעיל (עמוד א). אבל למאי דסבירין דרבו יוסי בשיטת רבי שמעון קאמר, ואית ליה דאך לעניין מחוסר מעשה אמרין כל העומד, שפיר קשיא דנימא "כל העומד להשרף כשרוף דמי".

טו') גמי, אמר ליה חיבת הקודש מכשורתן. כתבו התוס' בסוטה (כח): ד"ה לאו, דאך דהפרה אסורה בהנאה וכיתותי מבכתת שיעורה, מכל מקום חיבת הקודש מהני לה. וביאר המקדש דוד (סימן לו אות א), למאי דאמרין כתותי מבכתת שיעורה הינו דלית ביה חשבות שיעור ואינו מקבל טומאה. ולהא מהני חיבת הקודש לאחשובי ושפיר מקבל טומאה. ועיין שם שהוסיף ביאר אחר.

יז) גמי, ליקוריini נמי טמא למימני ביה ראשון ושני. הקשה הגרי"ז (הביאו המנחת אברהם עמוד תפט), דהניחס לאגורטא שביאו התוס' בבבא קמא (עו). ד"ה פרה, "פרה מטמאה טומאת אוכליין". אבל לנירסא "פרה מיטמאה טומאת אוכליין", מילן דמנינין בה ראשון ושני, ולטמא הא דמהני חיבת הקודש הינו דוקא רק דהיא עצמה מקבלת טומאת אוכליין, ותירץ, דאי הווי פסול בעלמא ולאו דמנינין בה ראשון ושני, לא היה אומר ר' שמעון דבעינן אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים, ושאני פרה דהיתה לה שעת הכהר, דהא לא מידין אוכל אתינן עלה.

יח) גמי, דבעי ריש לקיש צroid של מנהחות. פירש רשי" בד"ה צroid, דיש מן

פיגל בוריקה שפיר אמרין ביה כל העומד להזרק כורוק דמי וחשייב היהת לו שעת הכהר, אף דלבסוף זרך בפסול. ועיין שם שכתו דהני מייל בשאר פסולים, אבל היכא דזרקו שלא לשמה עקר הקרבן ועשהו קרבן אחר, ולא מהני מה שהייה עומד לזריקה.

ג) Tos' דה דקומיין מנחה, תימה הוא שחושב חידוש הא דלא וכו'. הקשה בחידושי הגרע"א, הא וודאי דהו חידוש, דאי לאו דASHMOUNIN דכהאי גונא חשייב היה לו שעת הכהר, הוי אמינא דבעינן דזוקא שעת הכהר לאחר שהוקדשה, וככתבו התוס' לעיל (קא): ד"ה פיגל במנחה.

ד) גמי, דאי בעי פירק אמר אי בעי זריך לא אמר. העיר השפט אמת, Dolcaora איפכא מסתברא, Dolcaora זריקה כיון דמצוחתו בוריקה טפי מסתבר לימייר כורוק דמי, אבל פידון דפירה דאיינו מצוחתה, מהיכי תיתי לימייר דכפDOI דמי. וביאר, Dolcaora זריקה כיון דכל עד שלא נזרק ליבא מה שיתיר את הבשר באכילה ויתן לו שם אוכל, שפיר אמרין דכל שלא נזרק אכתי איינו אוכל ומה מהני מה דעומד להזרק. אבל לעניין פרה, שלא חשבא אוכל משום דאייסור קא רבץ' עלה, שפיר אמרין דכין דיכול לפודת והסיר האיסטור, לא נפקא משום האי איסורא מתרות אוכל. ובוואול משה (לר"א מהורוויז) ביאר, דמדיוק לשון הגמי' נראה, דשאני פרה דאך עתה עומדת לפידון, ולא דמי למנהה שלנה וקדושים שנטפלו דעהה אינס עומדים לזריקה, ומה יהני מה שהייה יכול לזרוק.

ה) רשי" בד"ה לן ממש, בסותה", דמחוסר פירק לאו כמחוסר מעשה דמי דדברים בעלמא נינחו. העיר הנתיבות הקודש, אדרבה, זריקה היא מעשה זוטא ועומדת לכך, אבל פידון הא איכא ביה חסרון ממון, והוא מחוסר מעשה טפי.

ו) Tos' דה דאי בעי זריך, ולית ליה הא דאמאן לעיל בפרק התודה וכו'. כתוב הクリן אורה, דמלנסקנת סוגין דשאני מעלה מטומאה, ולענין מעלה אף רב אשוי מודה דכל העומד להזרק כורוק דמי, שפיר איכא למימר דאך לעניין קדושת הלחים, כל דנתקלם הדם בכוס אמרין דכל העומד להזרק כורוק דמי. ז) Tos' דה לא רואיה, בתוה"ר, וקשה Mai פירק כל שיש לה וכו'. לכוארא יש לומר, דמדיוק לשון הגמי' נרא, דשאני פרה דאך עתה עומדת לפידון, ואילו זריקה לא רואיה, בתוה"ר, וכל שיש לו שעת היתר, דמשמעו שהיתה שעה שהיא ראויה להיות בה היתר ולא היה בה היתר, ואילו נימא דאיידי לאחר זריקת הדם, הא שפיר הייתה שעה שבאמת היה מותר.

ח) בא"ר, ועוד Mai אמר מעלה משום קדושה וכו'. העיר הクリן אורה, הא למאי דמסיק רב אשוי שפיר סבירא ליה דאמרין כל העומד להזרק כורוק דמי, וכיוון דפקעה קדושתה איך תיהדר. ודוקא לעניין טומאת אוכליין דבשם דמי, לא יהני הא דיש לו אפשרות להיות אוכל. וביאר, דכוונתם אוכל תלייא, לא יהני הא דיש לו אפשרות להיות אוכל. להקשוט אלישנא דגמי' "לבתר דפקעה במא הדרא", הא המקשן סבר דכללו לא פקעה משום דלא אמרין כל העומד להזרק כורוק דמי והאי ברייתא בשנורק איירא, והו לה לגמי' למימר דשאני מעלה מטומאה בה כל העומד להזרק כורוק דמי, וכיוון דפקעהתו לא הדרא. ועיין בברכת הזבח ובחק נתן שביירו באופן אחר.

ט) בא"ר, ולבסוף נמי כשהיא בה פסול לינה וכו'. ביאר הטהרת הקודש, דכוונותם דמלנסקנת רב אשוי דבמעלה אמרין כל העומד להזרק כורוק דמי, הוא הדרין אם לבסוף אירע בו פסול.

דף קב ע"ב

י) גמי, ירעה עד שיטחא. כתוב רשי" בד"ה ירעה, דבכירותות מפרשין דטעמא דרבנן דמתוך שליבו נוקפו גמר ומקדיש לה. ועיין בתוס' בבריתות (יח). ד"ה וחכמים, דנקטו דרבנן הוי הקדש גםו. וכותב השפט אמת (בריתות כג), דצריך לממר דהאי גמר ומקדיש לה הינו לשם אשר אף אם לא חטא, ומהני הא קדישו לעניין דחשיב מותר اسم דקימא אין דזיל

למרוחשת, אלא דווקא בשעת הנדבה, והוא הרין נמי היכא דקבע את נdroו והפרישה לשם נdroו. אבל היכא הדנدر לא היה קבוע אלא נדר ממנה סתם, לא יהני מה שיקדישנו בפיו לשם מחייב או מרוחשת, ואך לשם נדר לא יהני, דלאו כל כמיהה להוסיף על נdroו. אמנים אם יקידישנו בכלי לשם מחייב או מרוחשת, וודאי דחל עלה שם מחייב או מרוחשת. ועיין שם מה שהוסיף

לברא דברי הרמב"ם (פייז' ממעשה הקרבנות ה"ג) שהבאו באות הקורתה. ג) מתני', עשרון ומחייב יביא שניים. העיר השפט אמתה, והוא הרין בעשרון ומחייב, הא כי היכא דיקול להוסיף עד ששים עשרוניות, מי גרייעותא איכא לעיל (י). ד"ה קומץ, שאין ריגלוות לצמצם העשרון שלא יהיה בו מעת יותר. ואמן אין מאי יש לחלק, דהיכא דחווי חצי דיקול להוסיף חצי עשרון. ושמא יש לומר, דכין דאיינו יכול להקדיש חצי עשרון בפניהם, אף על ידי תערובות איינו יכול להקדישו, דכל שאין בו אחר זה אף בכת אחת איינו. אמנים כתוב דאכתי תיקשי, מהא דכתבו התוס' לעיל (י). ד"ה קומץ, שאין ריגלוות לצמצם העשרון שלא יהיה בו מעת יותר. ואמן אין מאי יש לחלק, דהיכא דחווי חצי עשרון אמתה. ולכארורה יש בפניהם עצמו, מה שאין כן פחות, דבטל גבי עשרון].

ד) גמי, אמאי נדר ופתחו עמו. פירוש רשי' ב"ה נדר, דעת הנדר אמר שמתחרת בו. וכותב הטהרת הקורש, רשי' דקדק ברוקא לפרש דלבסוף התחרט, ולא פירש דמעיקרא לא נתכוון לנדר, דיין אף מעיקרא לא נתכוון לנדר, לא הויל לגמ' לאקוושי דחווי נדר ופתחו עמו, דהא מעולם לא היה נדר. ה) גמי, הא מנוי בית שמאי דאמורי הפסוס לשון ראשון. הקשה בחידושים הגראע"א, הוא טעמיינו דבית שמאי מבואר בנזיר (ט). דסבירי דיין שאללה בהקדש, והוא הרין דיין שאללה במצוות ממש דחל עלייה קדושה. ומה שירק למחרב מונחה, דכין דאכתי לא להלה קדושה שפיר יוכל להשלל עלייה. ועיין בחידושים הגראע"ז (נזיר ט). שכטב, דחזקיה דאמר הוא מנוי בית שמאי, פליג אסוגיא דנזיר דאמרין דעתם היינו דבית שמאי ממש דאין שאללה להקדש,

אלא סבר דאמרין תפוס לשון ראשון ואין להחשיבו כפתחו עמו. ו) Tos' ד"ה הא מנוי (המתחיל לעיל קב): בתו"ד, וכיון דסבירי אין שאללה כדתנן בית שמאי אומרין הקדש טעות הקדש הכא נמי לא מציע למיחדר אף בתוך כדי דיבור. וכן כתבו התוס' לעיל (פא): ד"ה תורה. ובאייר הקצתה דיינו יכול לחזור בו דהא אמריתו לבובה ממשירתו להודיעו. ובאייר הקצתה החושן (רנה סק"ב), דאפק דבחדירות אף לאחר המסירה יכול לחזור בו תוך כדי דיבור, הינו משום דקנין בלבד שיאמר לו שמקנה לו לאו מידי הו, אבל בהקדש דאכיא אמריה, שדרינה ממשירתו, איבא למימר דיינו יכול לחזור בו. ועיין עוד בדבריו שם דהאריך לבאר דמאי דלא מהני חוזה תורה תוך כדי דיבור בהקדש אליבא דבית שמאי, הוא משום דכל מאי דמהני חוזה הינו לומר

דבריו הרואשונים הם טעות, ובಹקדש הוא אף בטעות הווי הקדש. ז) בא"ד, ריש' לומר דלמן דאמר אין פותחין בחרטה נקט טעםא דבית היל וכור'. הקשה הקרן אורוה (נזיר ט). מה שירק הא מילתה לפולוגתא אי פותחין בחרטה, האanca דפתחו עמו לא בעין כלל שאללה לחכם ומאליו הויא בטל. ועוד הקשה, אמאי לא אמרו הא מנוי בית שמאי היא דאמר אין פותחין בחרטה. ועיין בשעריו ישר (ש"ה פ"ב) שהאריך להזכיר דין חוזה תורה תוך כדי דברו דנדורים, לאו מדין חוזה לכל התורה הוא, אלא מהלכות שאללה בנדורים הוא, ושפיר תלי לה אי יש שאללה בהקדש אי לאו.

ח) בא"ד, דלמן דאמר אין פותחין לא הווי ציריך לפרושי טעםא דבית שמאי משום דיש שאללה בהקדש. בצעאן קדושים ציען לדברי התוס' בנזיר (ט). ד"ה אין שאללה שכטבו, דאפק לממן דאמר אין פותחין, מכל מקום תורה תוך כדי דברו שאני דמהני איפילו בלא חרטה, ואכתי בעין להא שאללה בהקדש.

ט) גמי, ר' יוחנן אמר איפילו תימא בית היל באומר אילו הינו יודע. הקשה בחידושים הגראע"א (נזיר ט), מה אכפת לנו במא שאמור ש"אילו היה יודע היה nondar", הא סוף סוף לא נדר, ואך דברים שבבל ליכא דזה לא ידע כלל דין

מנחה באהה מן השערומים, ומה ייחיבנו להבייא מנהה מן החיטאים. י) גמי, אבל אמר מן העדשים לא. אמנים הרמב"ם (פייז' ממעשה הקרבנות

הסולט שלא נגע בו שמן ולא הוכשר. והקשו התוס' בחולין (לו). ד"ה ציריך, דכין דהמנחה נמצאת בכל כי קודש, אמאי לא נימא דהכל מיצרכ' מה שבתוכו לעין הקשר, כי היכי דמצרכ' לעניין טומאה. ומשום היכי בייארו, דבעיא דריש לkish איריא קודם קדום דלמן שנתן השם, ואלבא דמן דאמר מידת ישב נמי דצעריד משמע טפי דיש בו לח ויש בו יבש. ובגלוין תוס' הריא"ש (שם), הביא בשם רבינו מאיר, דכין דדין צירוף כל נלמד ממדתיכ' בך אהת' ולא פירשה התורה לעניין מה מצרכו, ילפין סתום מן המפורש, מהה שלמדנו דין צירוף בכל חרס מלא חרDEL, דמה התם איריא לעניין טומאה, אף צירוף כל דקף אהת לעניין טומאה, וליבא למילך מינה לעניין הקשר.

יט) מתני', האומר הרוי עלי במחבת והביא במרוחשת. כתוב הזבח תורה, דנראה דמים דבשניהם מוחבת נדרת, וממאי דסליק נקט. ובזבח תורה הביא ומה שהביא היביא וידי נדרו לא יצא. וכן נראה מדברי רשי' ד"ה והא תניא.

ב) מתני', אמרו לו בכלי אחד נדרת. כתוב התוס' יו"ט, דהוא הרין בגונא דריש דאמרו לו מוחבת נדרת, וממאי דסליק נקט. ובזבח תורה הביא דבריו, והויסף, דאפק דבבישא הניחה כבר בכלי שרת, מכל מקום מוכחים מעשו דבטעות הניחה שם, ואינה מקדשת.

ב) מתני', בשני כלים והביא בכלי א' וכוי' וידי חובתו לא יצא. כתוב השפט אמתה דנראה דהינו דלא יצא כל נדרו וצריך להביא עוד עשרון, אבל ידי חד יצא לדידן דקימיא לען לקמן (ק"ג). קתן והביא גדול יצא.

כ) [גמי], אבל הכא דאידי ואידי במחבת ואידי במרוחשת אימוא יצא יידי נדרו. פירוש רשי' ד"ה אבל, דאיירין אדרבי המשנה בשני כלים והביא בכל אחד, דבאותו כל שנדר הביא אם מוחבת מוחבת ואם מרוחשת מרוחשת איימה ידי נדרו נמי יצא. ופירש רשי' במשנה, שלא יצא ממשום דמייעט בקמץ שהוא נדר לשם שתי קמיצות ולא קמץ אלא אחד. ולכארורה נראה נראה דנתחדר, דאפק שלא הזכיר להביא משני קמצים לבאר, מכל מקום הווי נדר].

בג) גמי, רב' שמעון אומר אף ידי נדרו יצא. כתוב רשי' ב"ה רב' שמעון, דסביר דקביעות דמנא לאו כלום הוא. וכן מבואר לעיל (ג). ועיין שם בשיטה מוקבצת (אות טו) דבאייר, דמה שאדם קובע הכלי בפיו בשעת הנדר, לאו כלום הוא, כיון שהכלי יקבע בשעת נתינתו לתוכו.

בד) גמי, אמר אבי לא קידושים ליKirב אבל קידושים לפטול. ביאר החוזן איש (כט, יח), דהאי הביאן במרוחשת דאמרין, הינו דהתכוון להקריבה בפטול, הכלי מקדשה להപטול. וכן נראה דכלו דכלו דהתכוון להקריבה בפטול, הכלי מקדשה להפטל.

כה) גמי, שם. כתוב הזבח תורה, דלהאי פירושא דאבי, אין ציריך למאי דכתב רשי' במתניתין ד"ה אלו להבייאם, דאייריה בהפריש שני קמצים, דאפק אי לא הפריש מידי, מכל מקום בהא דהניחה בכלי שאינו נדרו קידוש הכלי לפטול.

דף גג ע"א
א) גמי, אבל שקבען בשעת הנדר אבל בשעת הפרשה לא. כתוב רשי' ב"ה אבל בשעת הפרשה, דאיתו לאופקי היכא דבשעת הנדר אמר הרוי עלי מנוח סתם, ובשעת ההפרשה קבעה ואמר לו לשם נדרי במחבת, דאפק אם לבטוסף נהנה במרוחשת יצא. וכותב הזבח תורה, דמלשון הרמב"ם (פייז' ממעשה הקרבנות ה"ג) מבואר, שלא רק באמר כן בשעת הפרשה, אלא אפילו קבעה בכל בשעת ההפרשה, והיינו משום דאין שעט ההפרשה קבועה, ואך אם חזר ונתנה בכלי אחר יצא ידי חובתו. והקשה הזבח תורה, הא כיון שכבר הפרישה וקבעה בכלי, נימא דקדישה הכלי ואינו יכול לשנות. ועיין באות הבאה.

ב) רשי' ד"ה אבל בשעת הפרשה, בתו"ד, ובשעת הפרשה קבעה ואמր. ביאר החוזן איש (כט, כ), דאין קדושת פה קובעת את העשרון למוחבת או

ברובן, משום דקיים לנו דין ששים נבלין יפה בכל אחד. והקשה השפט אמתה להאי פירושא, אמאי לא יבללם בכמה כלים ויחזרו ויתנים בכל אחד. ובתב, דכיוון דכתיב "מנחה בלולה" משמע דבעין מנהה הרואה להבלל כאחות, וכל שאינה רואה להבלל אחת לאו מנהה היא.

(ז) מתני', כל מדרות חכמים בן ארבעים סאה הוא טובל וכו'. כתוב בקונטרס דברי סופרים (להג'ר אלחנן ווסרמן, סימן ז), ונראה דרך נתקבל מסיני דהוא השיעור דכל גוף של אדם ביןינו עליה בהן בבת אחת, לא פחות ולא יותר. אמנם כתוב, דפירוש רשי' בכתחנות (קד). ד"ה כל מדרת שכטב, והעמידה יתד ולא תמות, נראה דהוא משום לא פלוג. וכן הוכח מדברי הרשב"א בבבאו בתרא (קט). ועיין עוד בשיטה מקובצת לכתחנות (קד). בשם תלמידי רבינו יונה דרך תקנו חכמים משום דשיעורו דבاهבי עולה לו טבילה, ואף אם

יכול לטבול כל גופו בפחות אינה טבילה הוואיל וקבעו לו שיעור.

(ח) גמי', הרי הוא אומר וכל מנהה בלולה בשמנן וחביבה. העיר השפט אמת, אמאי הוסיף להביא תיבת "חריבה". ותירץ, דמהאי "חריבה" יליף רב שמעון שלא בעין שיבול וכשרה אף דהיא חריבה, ובוללה דקאמר רחמנא היינו למיimer דבעין ראיוי לבילה.

(יט) גמי', כל הראיו לבילה אין בילה מעכבות. הקשו התוס' בגדה (ס): ד"ה כל הראיו, הא כיון דבכמה מקומות נשנה עניין בלילה, אמאי לא נימא דשנה עלייה הכתוב לעכבר. וכתבו, דבכל הנך מקומות צרכי לגופיו. אמם הקשו אמאי לא ניליך מרכתיו תריסר זמני בלולה בגין קרונות הנשאים וכדעלל (יט). וحسיקו, דשמא יש שום דרשא דין הבילה מעכבות. ומכל מקום סברא

הוא דraiוי לבילה בעיןן, דאי לאו הכני נתבטלה המוצה מכם וכל. (ב) גמי', העיד רב' יהושע ורב' יהושע בן בתירא על רם נגילות שהוא טהור. כתוב הרמב"ם (בפירוש המשנה עדיות פ"א מ"ח), ד"טהור" היינו מוטמאת נגילות, דין לך דם שמטמא כבשר אלא דם שרצים. אבל אכתי אית ביה משומם טומאת משקין שמטמא ברבייעת. ועיין רשי' בשבת (עו). ד"ה בית שמאי שבתחלת דבריו כתוב, דאק לאו הו משקה לטמא ברבייעת. ובסוף דבריו סיים דנראה דעתם עדוק לעניין טומאות נגילות. ובתוס' ר"ד (שם) כתוב, דהעיקר כריש דברי רשי', ודום נגילות לית ביה תורה משקה.

דף קד ע"א

א) תוס' ד"ה הויאל, בתווע"ד, ולהבי תנן דם ההרעץ ובשרו מצטרפין לשיעורן שווה. העיר השפט אמתה, הא שיעור בשר ביבש, ושיעור דם הוא בצלול וכשיקרוש יהיה פחות מכעדרה, והיכי קאמורי לשיעורן שווה.

(ב) גמי', איביעא فهو יש קבוע לנכסבים היבוי דמי בגון דאייתי חמשה. כתוב המשנה למילך (פי"ז ממעשה הקרבנות הי"ב), דהוא הדין לעניין מנהה, היכא העמדו לפניו עשרון ומהצה ואמר הרוי אלו לנרביה, יש להסתפק, דאי יש קבוע וצריך להקריבם יחד, אין לדבריו כולם, אבל אם אין קבוע, יכול להקריב מהם השיעור והונתר יצטרף עם אחר. אמם במנחת אברהם (עמדו תק) הביבא בשם הגראייז, דבמנחה לא איביעא לנו, דודאי דיש קבוע ואינו יכול להקריב רק חלק מנדרו, משום דבמנחה השיעור הוא בעצם הקרבן, וכל קרבנו עשרון ומהצה אינו רשאי להקריבו עשרון. אבל בניסוך השיעור אינו אלא במעשה הניסוך דאייכא מעשה ניסוך של שלשה לוגן ויש של ארבעה, וספריף.

אייכא למיימר דיעשה מעשה ניסוך של ארבעה והשאר יצטרוף עם אחר. (ג) גמי, היבוי דמי בגון דאייתי חמשה. העיר השפט אמתה, אמאי לא נקטו נפקא מינה פשוטה, בוגונא דעתןבד שהה לוגין האם יש קבוע וחיבק להבאים באחד, או דין קבוע ויכול לחלקם לשנים. ותירץ, דהא פשיטה לכל היכא דאפשר לקיים דברו כפי שאמר יש לקיימו כפי שאמר, ודוקא היכא דאי אפשר לקיים דברו כפי שאמר איביעא לנו אי אין קבוע ויכול לחלק.

(ד) גמי, ואיך הוא נרביה. פירש רשי' בד"ה ואיך, דהו לנרבת ציבור וימכר ויפלו דמיו לשופורת, או יקרב בעצמו יצטרוף עם שני לוגין לנסכי התמיד. והעיר הרש"ש, הוא אין היחיד דעתןבד תמיד וכדאמרין לעיל (סה). דהיכי

ה"ט כתוב, דאך אם אמר הרוי עלי מן העדים, וכששאלוהו אמר דאיילו הינה יודע היה אומר הרוי עלי מן החכמים, חייב להביא חכמים. וכותב הכספי משנה, דאך דבסטוגין מבואר דברו מן העדים וודאי שלא טעה, הנה מיili למאי דסבירין השתה, אבל לפי מה שחקל זעירו לקפן (עמוד ב) בין היכא דאמר מנהה להיבא דאמר מנהה נכן היא גירסת הרמב"ם ורש"י. ועיין בתוס' (שם) ד"ה לא], איך לא מימייר, דברו מן העדים וודאי כוונתו למנהה אף דאמר מן העדים. והלחם משנהה כתוב, שלא אשכח לעיר דפליג אהאי סברא, ומאי דכתב הרמב"ם דברו באמור הרוי עלי מן העדים שואלים אותו, הינו דוקא היכא דאמר הרוי עלי מנהה מן השערורים או מן העדים, דבכחאי גונא אייכא למיימר דעתה, אבל באומר עדשים גרידיא ליכא למיימר דעתה.

דף קג ע"ב

(יא) גמי, אמר זעירו לא שננו אלא דאמר מנהה. פירש רשי' בד"ה לא שננו, דדוקא היכא דאמר מנהה גמורה, אבל אם אמר מנהה וודאי דקאי אשוערים מנהה נתכוון למנהה גמורה, כתוב בזבח תורה דכלארה נראה מדבריו, דאמר בתריה וליכא לשון ראשון. וכותב בזבח תורה דכלארה נראה מדבריו, דזעירי קאי אוחזקה דבריא טעמא דמתניתין משום תפוס לשון ראשון. אמם הברכת הזבח כתוב, איך לא למיימר דקאי ארי יוחנן, דוקא אי אמר מנהה יכול לומר דאיילו הינה יודע היה מתנדב מן החטים, אבל באמר מנהה לשונו סותר דבריו דהשתא לא מהני מיידי. ועיין באות הבהאה.

(יב) גמי, שם. כתוב הראב"ד (פי"ז ממעשה הקרבנות ה"ט), דהני כליל דזעירי אליבא דבית שמאי קימי, וכיון שלא קיימת אין כוותיהם, ליהטא להני כליל, ותמה על הרמב"ם (שם) דפסוק. וכותב הכספי משנה (שם), דהרמב"ם (שם) מפרש לה, דקאי אדרבי ר' יוחנן דאוקי למתרניתן אפילו לבית היל, ואירועי בגונא דשאלהו ואמר דאיילו הינה יודע היה מתנדב מן השערורים, דהני מיili היכא דאמר מנהה, אבל באמר מנהה לא מהני מה שישאלוהו.

(יג) רשי' ד"ה לא שננו, בסוח"ד, לישנא אחרינא אבל לא אמר מנהה לא וכו'. כתוב הזבח תורה, דלהאי לישנא קאי נמי ארי יוחנן דאליבא דבית היל ובאומר אילו היו היתי יודע. אמם הטהרת הקודש כתוב, דלייכא למיימר דקאי אליבא דר' יוחנן, דהא כתוב רשי' בסוף דבריו "דוזודאי לשערורים איכוון", ולר' יוחנן מה לי בהא דאייכוון בתחלת דבריו, הא אמר דאיילו הינה יודע היה אמרו חכמים.

(יד) גמי, לא צריבא דאמר הרוי עלי חצי עשרון ועשרון וכו'. אמם הרמב"ם (פי"ז ממעשה הקרבנות ה"י) כתוב בסתמא, דהנorder שעשרון ומהצה ואמר דאיילו הינה יודע היה מתנדב בדרך המתנדבים, חיבק בשנים. וכותב הכספי משנה, דאך דבגמ' חילקו בין היכא דהקדמים את החצי עשרון לעשרון להיבא והקדמים את העשרון לחצי עשרון, הינו דוקא אליבא דבית שמאי דסבירה להו תפוס לשון ראשון. אבל לבית היל לא בעין לה. ועיין עוד בכספי משנה. והחוון איש (מב), כתוב, דין כוונת הגם' היגיה בගירסת המשנה, הדא לא אמרו לא תני עשרון ומכחza אלחץ עשרון ועשרון, אלא עיקר הכוונה דייררי באופן דאנטכוון לשתי מנהות אחת של חצי ואחת של עשרון, והקדימים החצוי לעשרון לעשרון לאמר דאייררי בשתי מנהות, דאיילו במנחת את הדרך להקדמים השלם לפני החצוי.

(טו) מתני, אמר רב' יוחנן והלא לפטרים ואלו לפטרים. פירש רשי' בד"ה והלא אליל, אדם יערבן יפסלו, דמנחת פרים בليلתה עבה, ומנהה במשים בليلתה רכה. והקשה בחידושי הגער"א, הא נחלקו בה רבנן ור' יהודה לעיל (כב), ומסקינן דרב' יהודה דפסל לטעםיה דמין בשאיינו מינו בטל, ורבנן והכחירו לטעמייהו דין עולין מבטלין זה את זה, ולא אישתמייט בשום דוכתא דרב' יוחנן כרב' יהודה סבירא ליה.

(טו) מתני, אלא עד שישים יכולין ליבלל. כתוב רשי' בד"ה אלא, דאליבא דרב' אליעזר בן יעקב נקט לה, דסבירא ליה דאנפילו מנהה של שישים עשרון אין לה אלא לוג אחד. אמם רשי' לעיל (יח): ד"ה שישים כתוב, דעתיא אפילו

מצטרפין.

יב) מתנדבן יין ואין מתנדבן שמן וכו'. כתוב השפט אמת, דלא כוארה משמע דסולט בולי עולם מודו דעתן מתנדבן בפני עצמה. ותמה, דזה מהאי בינה מצינו דיליך מיניה רב טרפון דמתנדבים אף שמן, יש ללמידה נמי דמתנדבן סולת לבודה. ובאי, דבשלמא יין ושמן דלאו שם מנהה עליהם, שפיר איך למייר דמתנדב להם לבדם. אבל סולט דשם מנהה עליה דעתיך המנהה היא, כל דחתנדב לה بلا שמן ולבונה חסר בשם המנהה ואין יכול להתנדב בכחאי גונא. ועיין מנהת אברהם (עמוד תקד) דהאריך בביור העניין.

יג) מתני, אין שניים מתנדבן עשרון אחד. כתוב השפט אמת, דמההא דלא קאמרה מתניתין דעתן שנים מבאים מנהה, משמעו דדווקא עשרון אחד אין מבאים, אבל מנהה דשני עשרונות שפיר מבאים אף דהוקומץ והלבונה הקריביים הם בשותפות. אמנים העיר, דמלשון הרמב"ם (פי"ד מעשה הקרבנות ה"ב) מבואר, אבל מנהה אי אפשר להביאה בשותפות. ובתרת הקודש כתוב, דמאי דנקטה מתניתין "עשרון אחד" לאו למעוטי שני עשרונות, דפשיטה דאך שני עשרונות לא מהני בשותפות מפני הקומץ הקרב. אמנים כתוב, דבמנחת כהנים דאייה נקמעת, לכוארה יהני בשותפות.

יד) רשי"ד "ה מתנדבן יין, בתוה"ד, ומנסכו לשיתין בפני עצמו. עיין בזוחים צא): דדרעת שמואל דמתנדב יין מולופ על גב הגוי האישים. אמנים כבר מסקין לעיל (עד): DSTהמא דמתניתין הרים דלאו כוותיה דשמואל, ומתיינב נסכים לשיתין אזול.

טו) בא"ד, ולא שמן אלא סולט ויין. כתוב הרש"ש, דיש למוחוק כתבה "יין", דהא וודאי דיכול להתנדב שמן עם סולט אפילו بلا יין. טז) רשי"ד "ה מתנדבן שמן, וקומו ומקטר הקומץ וכו'. וכן אמר שמואל לעיל (עד): וכותב התוס' יו"ט (במתניתין), דעתן קומו בפס ידו, דהא בשמן לא שיר לkomoz בידו, אלא מפרש לכל שיעור הקומץ והוא כשייר שתי זיתים. אמנים התוס' לעיל (עד): ד"ה קומו כתבו, דעתן קומו את היין משום דעתלו הוא וכן נראה מדברי רשי"ש (מכת"ד) ד"ה ושירועו. ולכוארה מבואר מדבריהם דבשען עבד ממש קמיצה בידו, דאי בכלי, אמאי לא יקומו וכי אף בינו).

יז) גם, אמר רבא מדברי שניהם נלמוד מתנדב ארם מנהת נסכים בכל يوم. כתוב התרת הקודש, דלא כוארה נראה דמאי דאמרין דעתן מתנדבן מנהה בשותפות, לא קאי אלא אשר מנהות דעתה, אבל המתנדב מנהת נסכים, בינו דיליפין לה بما מצינו מנהת נסכים דחויבה, שפיר איך למייר דכי היכי דבחובה מנהת הנסכים באה בשותפות קרבן גופיה, הוא הדין נדבה דבאה בשותפות. אמנים, בתורת כהנים (פי"ה) דרשין דעתן שניים מתנדבים יין, ולכוארה הוא הדין שאר מנהת נסכים. ועיין שם שהאריך לדון אי אני יין מהשמן והסולט.

יח) רשי"ד "ה מדברי שניהם, בתוה"ד, סולט שמן ויין بلا קרבן. כתוב השפט אמרת, דמאי דכתב רשי"י יין, לאו לימירא דבלאי יין לאו בולי עולם מודו, דהא מיי דפליג רב כייבא בשמן הוא משום דלא מצינו לו בפני עצמו, וסולט ושמן דעתינו להם בכלאי אחד, שפיר מהני. אבל כוונת רשי"ד DSTה מנהת נסכים משמעו סולט שמן ויין.

יט) גם, אלא מנהה שנאמר נטש. כתבו התוס' בזוחים (ה): ד"ה נטש, דרישאDKרא נקט, דהא בתרות כהנים דריש לה מרכזיב "קרבנו" ולא שותפן.

כ) גם, אמר לו עשה לי חמישה מני טיגון וכו'. ביאר הבן יהודע, דווקא על ידי מני הטיגון שהוא מאכל עניים ניכרת חיבתו לאחובו, דהא אם היה לווה בסוף להכין לו מני תבשיל, היו אומרים העולם דהמלך הוא שישלים הסעודה ואחובו אינו אלא מכין הסעודה ונמצא המלך נהנה משל עצמו ולא משל אהובו, אבל השתה דהכין לו מני טיגון שהוא מאכל עניים, וודאי דלא המלך שילם על סעודתו, אלא מפני שחייב באחובו, רצה לאכול דווקא מלחמו.

סבירו הצדוקין, אבל הוכיחו להם מקרה דעתן המתמיד בא אלא משל ציבור. וכותב, דצעריך לומר דמוסרן לציבור. ותמה העולות שלמה, הא כיוון דכבר הקדרשו אינו יכול למוסרנו לציבור, ובՃשנין בפסחים (פט). דהמוכר שלמי וועלתו לא עשה כלום.

(ה) רשי"ד "ה ואחר לモותר אשם נזיר, בסותה"ד, וזה להתיירו ביין. כתוב הגרע"א (בגלוון הש"ס), דיש לגיטוט ברשי"ז וזה להכשירו לנזירות טהרה. וכוונתו כדעה העיר הרש"ש, דהא אשם נזיר משכחת לה רק בנזיר טמא, ואינו יכולות בין עד שיחזור וימנה ימי נזירותו.

ו) גם, ואי אמרת יש קבע עד דממלוי فهو לא קרבי. כתוב הרמב"ם (פי"ז) מעשה הקרבנות הי"ד, דהנorder חמשה לוגין, אומרים לו השלם לששה شهر קבען לקרבן. [וכותב הכסף משנה (שם) דהו בעיא שלא איפשطا ופסק הרמב"ם לחומרה. ועיין לקמןאותין], אבל אם נדר לוג או שנים, אינו חייב להשלים משום דאין ראיים לאם ולא מקצתם. ועיין בזכח תורה שכותב דרמש"ד "ה עד שעשה מבואר, דלהאי גיסא דיש קבע אף בונדר לוג או שנים מהויב להשלים. והוסיף, דהא דלא אמרין דנפקא מינה אף בגונא דנדר שנים, משום דאונר לאוקמי בחמשה, דבכהאי גונא להאי גיסא דעתן קבוע, הא יכול אף להקריבו.

ז) תוס' ד"ה אין מתנדבן, תימה כי היכי דאמרין גבי מנהות דאם אמר חצי עשרון וכו'. כתוב המשנה למלך (פי"ז) מעשה הקרבנות הי"ב, דנראה מדברי התוס' דפשיטה فهو דמי דתני במתניתין דעתן מתנדבן לוג, הינו אף בוגונא דאמר דאיilo היה יודע שאין מתנדבן לוג או שנים, היתי אומר שלשה, דרבכני מוקמין להאי דמנהה לעיל (קג). והוסיף, דיש להסתפק אם היה נדר שלשה, אבל אילו אמר דאיilo היה יודע שאין מתנדבן שנים לאו שלשה, דרבכני גומני נדרו קיים.

ח) בא"ד, שם. העיר השפט אמת, מיי קשיא להו, דלמא מתניתין אמרה רק דעתן מתנדבן לוג, שנים וחמשה, אבל אם המתנדב וודאי דיש לו להוסיף וכדרמרין לענן מנהה.

ט) גם, אפשר דמצטרפתי דמר ודרמר וכו'. כתוב המנהת אברהם (עמוד תקא), דלמה שפירש רשי"ד והוא ידר, דሞטור נסכו אoil לנסכי תmid, היכי נמי הא דאמרין דמצטרפין דמר ודרמר לענן נסכי התמיד אירי. אמנים בפירוש רבינו גרשום מבואר, דהאי מצטרפין לענן נסכי כבש בעלמא אירי, ולא מתמיד. ובמקdash דוד (סימן י אות ב) כתוב, דהאי מצטרפין לאו למירא דחשייב קרבן השותפין, דהא בתורת כהנים (י), ז) ממעטין להדייא דעתן נסכים קרבין בשותפות. אלא כל לוג קרב לשם בעליך, ומאי דאמרין דעתן מתנדבן פחות משלשה לוגין, לאו למירא דאיilo יכול להביא פחות משלשה לוגין, אלא דאי אפשר לנסק פחות משלשה לוגין, והשתא דאיתרמי ליה נסכי כבש, שפיר מנסך לוגו יחד עם לוגו של חבירו.

י) גם, אלא לאו חמשה ומשע מינה אין קבע לנסכים שמע מינה. אמנים הרמב"ם (פי"ז) מעשה הקרבנות הי"ב) פסק, דיש קבע לנסכים. וכותב שם הכסף משנה, דפסק כרבashi דהוכיח ממתניתין דיש קבע, ואך דדוחין לראייתו, דהרמב"ם פסק כרבashi דהוכיח פשיטה לרביashi. והקשה המנהת אברהם (עמוד תקב), הא רבא הוכיח להדייא מביריתא דעתן קבע לנסכים. ועיין שם שהאריך לישיב.

דף קדר ע"ב
 יא) גם, או דלמא לשני אילים ובבש אחד קמכוין וכו' תיקו. כתוב התרת הקודש, דהאי דאבייעא לן היינו בסתמא, אבל וודאי דלהאי גיסא דיש קבע לנסכים יכול לפרש דכוונתו לשני אילים וכבש אחד. דהינו דבמתניתין סתמא קתני דמשחה ומעלה מצטרפין, ולא חילקו דבר אחד עשר אין

שלמה כתוב, דאין כוונת רשיי דבכבי פלייגי, אלא דעל כרוח סבירא ליה לרבי הבי, אמנים רבנן נמי מצי סבירי הבי.

בד גמי', פשיטה מיעוט עשרוני שיתים איצטראיבא ליה. הצען קדשים (הובא ב글יוון) הגיה, דעתיך לומר "פירשתי איצטראיבא ליה", ולפי זה, מייעוט עשרוניים שתים הוא סיום הקושיא. והטהרת הקודש כתוב לקיים הגירסאות שלפנינו, וחידושא דמתניתין דמיוט "עשרונות" שתים, שכן כתבו תוס' לקמן (קז). ד"ה ודילמא להוכיח מהכא דאולין בתור הפחות. וכן כתוב התפארת ישראל (בעו פ"ג מ"א) בשם אביו,DSLKA עדערך דאך דלא יגרע מב', יכול להוציא, קא משמעןן. ובשם בני הוציא, דלול' אשומען הבי, הוה אמיןיא דלחזקה דקאמער בסמור' דמתניתין אתייא כרבנן דסברי' קטן והביא גודל יצא אליבא דרב אשי לקמן (קז), הבי נמי יכול לאתוי טפי מב' עשרוניין, וב' הו בכלל, קא משמעןן. דבעשרוניין ליבא ספיקא, משום דלא מחייב את נפשיה לטפק, וכאילו פירש ב' דוקא.

ב' גמי', אפילו תימא רבי באומר פרשטי אבל לא קביעות בכללי וכו'. הקשה התוס' י"ט, אדם לא קבעום בכללי, אמאי סגי בששים, הא אמרנן לעיל (קג): דעתמא דאין אדם יכול להביא אלא שישים, כיוון דאי אפשר לבול טפי מששים בכללי אחד ואמ לא קבע כל' מעז לאותוי כמה שיריצה, וכן כתוב הרמב"ם (פ"יב) ממעשה הקרבנות ה"ה) דיכול אדם להתנדב אלף עשרון. ותירץ, דידיינן ליה כהא דאיתא לקמן (קז). דהאומר פירושית נסכים ושرون, כדאמרנן לעיל (קג). והרש"ש תירץ, דעתרי היכא דהתנדב אדעתא דהכى, דיכול להזכירן איך שיריצה, אם בכללי אחד אם בכמה כלים, וכן לא מספקין ליה יותר מששים, דלא היה יכול להביא בכללי אחד.

כו גמי', דמייתי שיתין עשרונות בשיתין מאני. פירש רשיי ד"ה אבל לא קביעות, דמבייא כל עשרון בכללי עצמו. וככתב החק נתן, דמשמעו דדוקא הבי עביד, ולא יביא ששים עשרונות בכללי אחד, כיוון דאית ליה לרבי קביעותא דמנא מילתא היא. והביא למה שבכתב הרמב"ם (פ"ז) ממעשה הקרבנות ה"ז), דיביא ששים עשרון בכללי אחד, ומשמעו דמפרש דבשיתין מאני" לרבותא נקט. ובאיар, דרש"י פירש דלא יביא בכללי אחד, כיוון דאמרנן לקמן דרבבי אסור לערכ חובה ונדבה, והרמב"ם פסק כרבנן (שם) דסבירא להו דשרי, ולכך מותר להביאם בכללי אחד.

פרק הרו עלי עשרון

(א) מנהות או מין מנהות יביא שתים. פירש רשיי ד"ה מנהות, דיביא שתי מנהות ממין אחד. והקשה הובח תורה, דמשמעו دقשאומר "מנהות" צריך להביא דוקא ממין אחד, ואמאי, הא לא הזכיר "מין", דהזה משמע מין אחד. ובאיар, דשמע מאי דכתיב רשיי מין אחד" לא קאי אלא אסוף דבריו, דהינו היכא דאמר "מין מנהות", אבל אי אמר סתם "מנהות" יכול להביא נמי מב' מיניהם. [נראה דכוונתו, דרש"י נקט "מין אחד" אגב דין האומר "מין מנהות", דאיינו רשאי להביא אלא ממין אחד] וכן כתוב השפט אמתה לאפשר דבבאי נמי משנה מיניהם, והוא הדין מחד, לאפוקי היכא דאמר "מין מנהות", דציריך להביא נמי משנה מיניהם, והוא הדין מחד דוקא. אמנים הכסף משנה כתוב, דציריך למחוק "מין", והסכימו לדבריו השפט אמתה והזובח תורה, ואם כן דבריו ברשיי.

(ב) מנהני, פירושתי וכו' ואני יודע כמה פירושתי יביא שישים עשרון. פירש רשיי ד"ה יביא, דאומר דכמה דפירוש יהא לדרכו, והשאר יהא לנדבה, וכן פירש ר"ע מברטנורא. והרמב"ם (פ"ז) ממעשה הקרבנות ה"ז) סתם ולא פירש דמתנה, אבל הכסף משנה כתוב דרך נקון צוועין בספר המפתח (מהדורות פרנקל) דכתב בשם השמחת עולם דמסתימת הרמב"ם מוכח דקסבר דאיינו מתנה, ופירש באופן אחר]. והקשו התוס' חדשם, אדם בן היכי יקמוץ, הא אם יכול לנדרו בעי קומץ אחד, ואם חלק לנדבה בעי ב' קמיצות. ותירץ, דהשאר יהא לנדבה, אלא כוונתן לומר דאך על פי דנدر פחות, השאר מנדב לנדרו, דיהיא יותר גדול, והיינו כמו קטן והביא גודל, ובמסקנת שמעתתין.

(ג) רשיי ד"ה רבי אומר, בתודה, ואית ליה לרבי קביעותא דמנא מילתא וכו'. הקשה החק נתן, דמשמעו دقמפרש דרבבי ורבנן פלייגי, אי קביעותא דמנא מילתא היא, ולקמן (קז) מפרשין פלוגתנן בטעמי אחרים. והעלota

הצטרוף גם אתה ללו מרוי ה"דף היומי בעיון עיי רבני הכלול בכל יום בין השעות 9:45-10:45!!!

זמני השיעור בדף היומי בעיון עיי רבני הכלול בכל יום בין השעות 9:45-10:45
בבית הבנשת שעיי יקhillת אשכנז רחוב חתם סופר 2 קריית ספר מודיעין עילית ת"ז

**יש אנשים שרצו ל לעשות יד ושם לזכר עולם על נשמת אבותיהם ועושים להם מצחה של אבון וכו' ...
יתנדב עבورو איזה ספר הצריך לרבים ללמידה בו, ויכתוב עליו את שמו, ובכל עת שילמדו בו יהיה לנחת רוח לנשمت הנפטר... (הה"ח אהבת חד"ח כפ"ז)**

כתובת המערכת: רח' שאגת אריה 25/17 קריית ספר מודיעין עילית. טל/fax: 08-9741714 ©

למוניים, לתרומות, להנחות ולכל עני Sbma@kavnaki.net 052-7113060

<http://www.shtaygen.co.il/?CategoryID=1124>